

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAKARYA SAPANCA BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	4
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	14
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	14
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	36
9. EKLER.....	91

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Şeması	6
Tablo 2: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler	7
Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .	7
Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	8
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçeyle Verilen Ödenek ve Gerçekleşen Tutar	9
Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	9
Tablo 7: Kredi Borç Tutarları.....	16
Tablo 8: Kalkınma Ajansı Paylarına İlişkin Borç Durumu.....	21
Tablo 9: 2018 Yılında Çek Keşide Edilerek Yapılan En Yüksek Tutarlı 10 (On) Ödeme	38
Tablo 10 : İmalatından Vazgeçilen Düşük Tutarlı Kalemler	45
Tablo 11: Yaklaşık Maliyette Belirlenen Fiyatlarına Göre Yüksek Teklif Verilen İş Kalemleri 46	
Tablo 12 : Meclis Üyesinden Gerçekleştirilen Alımlar	50
Tablo 13: Belediye Encümeni Tarafından 2886 Sayılı Kanun Hükümlerine Riayet Edilmeden Kiralanan Taşınmazlar	56
Tablo 14: Tahakkuk Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kalemleri	68

KISALTMALAR

A.Ş: Anonim Şirket

KDV: Katma Değer Vergisi

MİBMY: Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

TL: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Banka Kredileri Hesaplarının Gerçeği Yansıtması
2. Belediye Muhasebe Sisteminde Gelecek Aylara ve Yıllara Ait Gelirler Hesaplarının Kullanılmaması
3. Belediyenin Tahsis Etmiş Olduğu Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Tutulmaması
4. Kalkınma Ajansı Paylarının Süresi İçinde Ajans Hesabına Aktarılmaması ve İlgili Tutarların Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi
5. Katma Değer Vergisi Hesabının Usulüne Uygun Kullanılmaması
6. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması
7. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması
8. Taşınmaz Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması
9. Yapılandırılan Alacak Tutarlarının Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi
10. Yapılandırılmış Borçların Tamamının Vadelerine Göre Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi
11. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki Tutarın Gerçeği Yansıtması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Hazır Değerlere İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
2. Hesaba Aktarma Suretiyle Yapılması Gereken Ödemelerin Çek Keşide Edilerek Yapılması
3. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarları Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
4. Duran Varlıklar Hesabına İlişkin Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi

5. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Mevzuatında Belirtilen Zamanlarda Gönderilmemesi Dolayısıyla Gecikme Zammına Maruz Kalınması
6. Düşük Teklif Birim Fiyatlı İmalat Kalemleri ile İhale Edilen İşlerin Uygulamada Yüksek Birim Fiyatlı İmalatlarla Değiştirilmesi
7. Meclis Üyesinin Belediyeye Karşı Doğrudan Veya Dolaylı Taahhüde Girmesi
8. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Olmayan Binalardan Emlak Vergisi Alınmaması
9. Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyetlerinin Hatalı Belirlenmesi Sonucu Eksik Emlak Vergisi Tahakkuk Ettirilmesi
10. Belediye Taşınmazlarının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümleri Uyarınca İhale Gerçekleştirilmeden Doğrudan Encümen Kararı İle Kiralanması
11. İmar Planında Park Alanı Olarak Belirlenen Yerlerin İhaleye Çıkılmadan Kiraya Verilmesi ve Ticari Olarak Kullanılması
12. İlçe Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Meskenlerin Bahçelerine İnşaat İzni Alınmadan Açık Havuz Yapılması ve Belediyenin Emlak Vergisi Kaybına Uğraması
13. Bazı Meskenlerin Yapı Ruhsatı Alınmadan Tadilat Yapılarak Otele Dönüştürülmesi ve Belediye Tarafından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Verilmesi
14. Zamanında Bildirim Vermeyen Emlak Vergisi Mükelleflerinin Tespit Edilmemesi ve Belediyenin Gelir Kaybına Uğraması
15. Belediye Gelirlerini Oluşturan Bazı Kalemlerde, Tahakkukun Tahsilata Dönüşme Oranının Düşük Kalması
16. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesindeki Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Harcamaların Kanunda Belirlenen Sınırı Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşü Alınmaksızın Aşması
17. Asansör Muayene Kuruluşundan Periyodik Kontrol Ücreti Paylarının Tahsil Edilmemesi
18. Bazı Yapım İşlerinde All Risk Sigortaların Yapım İşleri Genel Şartnamesine Uygun Olarak Düzenlenmemesi

19. Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması
20. Belediyenin Borç Stokunun 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması
21. Belediyeye Ait Çay Bahçesi, Pazar Yeri ve Reklam Ünitelerinin İşletme Haklarının İhaleye Çıkılmadan Belediye Şirketine Verilmesi
22. Eğlence İşletmelerinin Faaliyetleri Üzerinden Eğlence Vergisi Alınmaması
23. Evsel Katı Atık Ücretine Ait Takip ve Tahsil İşlemlerinin Tam Olarak Uygulanmaması
24. Gecekondu Fonunun Oluşturulmaması
25. Kamulaştırılan Taşınmazların Kamulaştırma Bedelleri ile Vergi Değerleri Arasındaki Farklar Üzerinden Emlak Vergisi Tarhiyatı Yapılmaması
26. Otopark Yönetmeliği Uyarınca Nakden Tahsil Edilen Bedellerin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması
27. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
28. Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcının Tahsil Edilmemesi
29. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsil Edilmemesi
30. İlk Madde ve Malzeme Hesabına Hatalı Kayıt Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İlçe Belediyesi tüm hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

- 1) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 2) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 3) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

İlçe Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmasının yanı sıra ulaşım, altyapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, coğrafi ve kent bilgi sistemleri, çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla

sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkilere bağlı olarak yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre ilgili belediyesine aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığı'na bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler

oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında; doğrudan Başkana bağlı olarak belirlenen tek birim Zabıta Müdürlüğüdür. Ayrıca Başkana bağlı 3 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 16 adet müdürlüğü ilgili başkan yardımcılıklarına bağlıdır. İlçe Belediyesi teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Teşkilat Şeması

Belediye Başkanı			
Başkanlık Makamına Bağlı Müdürlükler	Başkan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı
Zabıta Müdürlüğü	Mali Hizmetler Müdürlüğü	Fen İşleri Müdürlüğü	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
	Yazı İşleri Müdürlüğü	Park Bahçeler Müdürlüğü	
	Spor İşleri Müdürlüğü	Temizlik İşleri Müdürlüğü	
	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	Garaj Amirliği	
	Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü		
	Muhtarlık İşleri Müdürlüğü		
	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü		
	Bilgi İşlem Birimi		
	Satınalma Birimi		
	Ruhsat Birimi		

İlçe Belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nu “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49’uncu maddesinin 7’inci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro

sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir. Belediyede istihdam edilen 175 personelin 7'si müdür, 4'ü şef, 27'si memur, 38'i sözleşmeli personel, 99'u da işçidir.

İlçe Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Şirket Adı	Sermayesi	Ortaklık Oranı
SAPAŞ TURİZM GIDA İNŞAAT SANAYİ VE TİC. AŞ	3.400.000,00 TL	%100

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2016 YILI (A) (TL)	2017 YILI (B) (TL)	2018 YILI (C) (TL)	Değişim Oranı (D=C-B/B) (%)
Personel Giderleri	6.929.991,93	7.864.390,75	9.373.894,51	19,19
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.103.517,84	1.280.061,69	1.612.088,12	25,94

Mal ve Hizmet Alım Giderleri	17.404.709,64	17.327.447,26	20.115.063,58	16,09
Faiz Giderleri	24.833,32	10.000,00	0,00	-100,00
Cari Transferler	11.269,00	96.561,04	59.446,09	-38,44
Sermaye Giderleri	5.619.677,81	5.350.450,76	6.505.355,71	21,59
Sermaye Transferleri	---	---	---	---
Borç Verme	---	---	---	---
Yedek Ödenekler	---	---	---	---
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	31.093.999,54	31.928.911,50	37.665.848,01	17,97

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı tabloda gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 37.665.848,01-TL ile 2018 döneminde % 17,97 oranında artış göstermiştir. Personel Giderleri, S.G.K. Devlet Prim Giderleri, Mal ve Hizmet Alım Giderleri ve Sermaye Giderlerinde artış gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı tablo aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİR TÜRÜ	2016 YILI	2017 YILI	2018 YILI	Değişim Oranı (D=C-B/B) (%)
	(A) (TL)	(B) (TL)	(C) (TL)	
Vergi Gelirleri	11.331.739,29	11.120.156,64	12.607.988,19	13,38
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.768.346,77	4.847.950,64	9.584.720,68	97,71
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	---	---	---	---
Diğer Gelirler	6.780.673,86	6.896.492,17	8.969.692,37	30,06
Sermaye Gelirleri	4.071.600,00	5.131.239,19	18.975,92	-99,63
Bütçe Gelirleri Toplamı	26.952.359,92	27.995.838,64	31.181.377,16	11,38

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.330,70	4.134,04	23.162,36	460,28
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	26.951.029,22	27.991.704,60	31.158.214,80	11,31

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı tablodaki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler % 11,31 oranında artış göstermiştir. Sermaye Gelirleri dışında tüm gelir kalemlerinde artış meydana gelmiştir.

Belediyenin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 5: 2018 Yılı Bütçeyle Verilen Ödenek ve Gerçekleşen Tutar

GİDER TÜRÜ	2018 YILI BÜTÇEYLE VERİLEN ÖDENEK	2018 YILI GERÇEKLEŞEN TUTAR	GERÇEKLEŞME ORANI (C=B/A)
	(A) (TL)	(B) (TL)	(%)
Personel Giderleri	9.443.558,19	9.373.894,51	99,27
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.630.833,14	1.612.088,12	98,85
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	20.359.616,68	20.115.063,58	98,80
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	60.015,00	59.446,09	99,06
Sermaye Giderleri	6.505.976,99	6.505.355,71	99,99
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	38.000.000,00	37.665.848,01	99,12

Buna göre 2018 yılında Bütçe Giderleri % 99,12 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GELİR TÜRÜ	2018 YILI GELİR BÜTÇE TAHMİNİ	2018 YILI GERÇEKLEŞEN	GERÇEKLEŞME ORANI
	(A) (TL)	(B) (TL)	(C=B/A) (%)

Vergi Gelirleri	16.900.000,00	12.607.988,19	74,61
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.050.000,00	9.584.720,68	189,80
Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler	1.600.000,00	0,00	0
Diğer Gelirler	9.800.000,00	8.969.692,37	91,53
Sermaye Gelirleri	4.700.000,00	18.975,92	0,41
Alacaklardan Tahsilâtlar	0,00	0,00	0,00
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	38.000.000,00	31.181.377,16	82,06
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Topl.	0,00	23.162,36	0
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	38.000.000,00	31.158.214,80	82,00
Borçlanma	0,00	0,00	0
TOPLAM	38.000.000,00	31.158.214,80	82,00

Buna göre 2018 yılında Bütçe Gelirleri % 82 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bunun sebebi Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri dışında kalan tüm bütçe gelir kalemlerinin beklenenin altında gerçekleşmiş olmasıdır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici ve Kesin Mizan
- Bilanço

- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı
- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- Faaliyet Sonuçları Tablosu
- Nakit Akış Tablosu
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

Denetim görüşü, kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosu için verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve

yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Sapanca Belediyesince kamu iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları yapılmamış ve kamu iç kontrol standartları uyum eylem planı hazırlanmamıştır.

Dolayısıyla İdarede Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları da yapılmamıştır.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımları İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılmıştır. Yetkiler ve yetki devrinin sınırları Müdürlük Görev,

Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliklerde belirlenmiştir.

İlçe nüfusu elli binden az olduğundan stratejik plan ve performans programı oluşturulmamıştır.

İdarede, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Birimi kurulmamıştır. Bununla birlikte İç Denetim Birimi de oluşturulmamış olup kurumumuzda iç denetçi bulunmamaktadır.

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış olup müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri güncellenip tamamlanmıştır. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla, tüm birimlerde iş akış şeması hazırlanmıştır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistem bulunmaktadır. Akıllı Kent Otomasyon Sistemi (AKOS) ile ihtiyaç duyulan raporlar ve analizler yapılmaktadır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare faaliyet raporunda gösterilmekte ve Kurumun internet sitesinden duyurulmaktadır.

Belediyede kamu iç kontrol standartları eylem planı hazırlanmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sapanca Belediyesinin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Banka Kredileri Hesaplarının Gerçeği Yansıtması

İdare tarafından banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa ve uzun vadeli kredilerin muhasebe hesaplarında doğru tutarlar ile doğru tutarlar ile yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 400 Banka Kredileri Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 301'inci maddesinde;

“Bu hesap, kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yıldan fazla borçlarının izlenmesi için kullanılır.” Hükümü yer almaktadır.

400 no.lu hesabı düzenleyen “Hesabın işleyişi” başlıklı 302’nci maddesinde;

“Banka kredileri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda belirtilmiştir.

a) Alacak

1) Gerek İller Bankasından alınan gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarından vadesi bir yıldan az olan tutarlar 300- Banka Kredileri Hesabına, vadesi sonraki dönemleri ilgilendiren tutarlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

(...)” Denilmektedir.

Mezkûr Yönetmeliğin 300 Banka Kredileri Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 232’nci maddesinde;

“Bu hesap, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.” Hükümü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde idarenin banka ve İller Bankası gibi finans kuruluşlarından sağlamış olduğu kredilerin vadelerine göre 300 Banka Kredileri Hesabı veya 400 Banka Kredileri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 400 no.lu Hesabın 1.053.034,13 TL alacak bakiyesi tutarı verdiği görülmüştür.

Yapılan incelemede idarenin bir kamu bankası ve İller Bankasından sağlamış olduğu ödenmemiş kredi borçlarının toplam tutarının 6.612.347,33 TL olduğu tespit edilmesine rağmen idarenin 2018 yılı kesin mizanında yalnızca 400 no.lu Hesabın 1.053.034,13 TL alacak bakiyesi verdiği görülmüştür.

Bu itibarla idarenin ödenmemiş kredi borçlarının mevzuata uygun bir şekilde muhasebe hesaplarında izlenmemesi sonucunda kurumun mali tablolarında 400 Banka Kredileri Hesabı 3.748.166,91 TL eksik, 300 Banka Kredileri Hesabı ise 1.811.146,29 TL eksik tutarlarla yer

almaktadır. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Tablo 7: Kredi Borç Tutarları			
İdare Tarafından Pasif Hesaplarda İzlenen Kredi Borçları Tutarı		İdare Tarafından Pasif Hesaplarda İzlenmesi Gereken Kredi Borçları Tutarı	
1.053.034,13		6.612.347,33 TL	
İdare Tarafından 400 Banka Kredileri Hesabında İzlenen Kredi Borç Tutarı	İdare Tarafından 300 Banka Kredileri Hesabında İzlenen Kredi Borç Tutarı	İdare Tarafından 400 Banka Kredileri Hesabında İzlenmesi Gereken Kredi Borç Tutarı	İdare Tarafından 300 Banka Kredileri Hesabında İzlenmesi Gereken Kredi Borç Tutarı
1.053.034,13	0,00 TL	4.801.201,04 TL	1.811.146,29

Kamu idaresi cevabında; Özetle; banka kredilerinden kaynaklanan anapara borçlarının 2019 yılından itibaren doğru hesaplarda takip edilmeye başlandığı faiz borçlarının ise 2019 yılından itibaren vadelerine göre ilgili hesaplarda izleneceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından banka kredilerinden kaynaklanan borçların muhasebe hesaplarında izleneceği belirtilmiştir. Ancak kredi borçlarının, mevzuata uygun bir şekilde muhasebe hesaplarında izlenmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 400 Banka Kredileri Hesabı ve 300 Banka Kredileri Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

BULGU 2: Belediye Muhasebe Sisteminde Gelecek Aylara ve Yıllara Ait Gelirler Hesaplarının Kullanılmaması

İdare tarafından kiralanan çeşitli taşınmazlardan peşin tahsil edilen yıllık kira bedellerinin gelecek aylara ve yıllara ait olan kısımlarının 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği tespit görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin dayanağı olan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin (GYMY) “Temel kavramlar” başlıklı 5’inci maddesinin 1’inci fıkrasını (b) bendinde; “b) *Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde*

---

raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptılır.”
Denilmektedir.

MİBMY'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabını düzenleyen “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 287'nci maddesinde

“Gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.

...

Dönem sonunda, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait gelirler hesabında yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler bu hesaba aktarılır.” Hükmü yer almaktadır.

MİBMY'nin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabını düzenleyen “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 336'ncı maddesinde;

“Peşin tahsil edilen gelirlerden takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler, ilgili oldukları yılda tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.

Dönem sonunda, bu hesapta yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gelecek aylara ait gelirler hesabına aktarılır.

...” hükmü yer almaktadır

480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabını düzenleyen “Hesabın işleyişi” başlıklı 337'nci maddesinde; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 no.lu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin ise 480 no.lu hesaba alacak kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir. Mezkur maddede ayrıca tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

MİBMY'nin “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde hesap döneminin, Maliye Bakanlığınca aksi kararlaştırılmadıkça mali yılı ifade edeceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde GYMY’nde yer verilen dönersellik ilkesi gereği peşin olarak tahsil edilen birden fazla yıla ilişkin kira gelirlerinin, tahsil edildiği döneme ilişkin olan kısmının 600 Gelirler Hesabında; gelecek yıllara ilişkin olan kısmının ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmesi gerekmektedir. Dönem sonunda ise 480 no.lu hesapta yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına aktarılmalıdır. Kısacası peşin tahsil edilen kira gelirleri, ilgili oldukları dönemlerin faaliyet sonuçlarına yansıtılmalıdır.

İdarenin 2018 yılına ilişkin kayıt ve işlemleri üzerinde örnekleme suretiyle yapılan incelemeler neticesinde 1.500.000 TL ve 1.086.000 TL tutarındaki 10 yıllık kira bedellerinin peşin olarak kiracılardan tahsil edildiği görülmüştür. Söz konusu 10 yıllık kira bedellerinin toplamı olan 2.586.000 TL tutarının, 600 Gelirler Hesabına kaydedilmek suretiyle ilgili dönemin faaliyet sonucuna yansıtıldığı görülmüştür.

Bu itibarla kurumun mali tablolarında 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının 258.600 TL eksik; 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının ise 1.890.800 TL eksik tutarlarla yer aldığı görülmüştür. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Belediyemiz Muhasebe Sisteminde 380 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı kullanılarak bulgu konusu doğrultusunda işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından bulgu konusu husus doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının, mevzuat hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

BULGU 3: Belediyenin Tahsis Etmiş Olduğu Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Tutulmaması

İdarenin tahsis etmiş olduğu taşınmazlara mali tablolarda yer verilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişinin anlatıldığı 191’inci maddesinde, kurum tarafından tahsis edilen yeraltı ve

Yerüstü düzenlerinin kayıtlı değerleri üzerinden 500 Net Değer Hesabına borç, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına alacak; kuruma tahsis edilen binaların ise yine kayıtlı değerleri üzerinden 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği; 252 Binalar Hesabının işleyişinin anlatıldığı 193'üncü maddesinde; kurum tarafından tahsis edilen binaların kayıtlı değerleri üzerinden 500 Net Değer Hesabına borç, 252 Binalar Hesabına alacak; kuruma tahsis edilen binaların ise yine kayıtlı değerleri üzerinden 252 Binalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca ilgili Yönetmelikte Kurum tarafından tahsis edilen taşınmazlara ait ayrılmış amortisman tutarlarının, 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

İdarenin tahsis etmiş olduğu toplam 451.442,00 TL değerindeki taşınmaz malların tahsisine ilişkin yapılması gereken muhasebe kayıtlarının yapılmadığı bu nedenle 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabının doğruyu ve gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “*Belediyemizin taşınmaz mallarının tahsisine ilişkin yapılması gereken kayıtlar ilgili hesaplarda gösterilerek doğru ve gerçekçi olması sağlanacaktır.*” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde İdare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2018 dönemi mali tablolarında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının Süresi İçinde Ajans Hesabına Aktarılmaması ve İlgili Tutarların Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından Doğu Marmara Kalkınma Ajansına aktarılması gereken payların, mevzuatında hükmedilen sürelerin sonuna kadar ajans hesabına aktarılmamasından dolayı gecikme faizine maruz kaldığı ve söz konusu payların 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

A) Kalkınma Ajansı Paylarının Süresi İçinde Ajans Hesabına Aktarılmaması Sonucunda Gecikme Faizine Maruz Kalınması

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu Ve Görevleri Hakkında

Kanunun “Gelirler ve yönetilecek fonlar” başlıklı 19’uncu maddesinde;

“Ajansın gelirleri ve yöneteceği fonlar şunlardır:

...

d) Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, ... belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

...

Bakanlar Kurulu, ... belediyeler için belirlenen oranı ise; yarısına kadar indirmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar yükseltmeye yetkilidir.

Birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen paylar, ilgili idare ve kuruluşlar tarafından haziran ayının sonuna kadar ajans hesabına aktarılır. (d) bendinde belirtilen paylar, süresi içerisinde aktarılmadığı takdirde, bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasınca kesilerek ilgili ajans hesabına aktarılır. Diğer alacakların tahsilinde, genel hükümlere göre işlem yapılır.”

Hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde Belediye tarafından bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere ulaşılan matraha Bakanlar Kurulunun 2011/2168 sayılı kararı ile belirlenen binde beş oranının uygulanması ile hesaplanan payın, cari yıl bütçesinden haziran ayının sonuna kadar ajans hesabına aktarılması gerekmektedir.

Öte yandan anılan maddede belirtildiği üzere belediye tarafından süresi içinde ajans hesabına aktarılmayan bu paylar, belediyeye genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan İller Bankasınca gecikme faizi dahil olarak kesilerek ilgili ajans hesabına aktarılmaktadır.

İdare tarafından mevzuat gereği aktarılması gereken payların kanuni süresi içinde aktarılmadığı ve payların aslı ile maruz kalınan gecikme faizlerinin İller Bankası tarafından genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden belediye adına ayrılan paydan kesildiği görülmüştür.

Bu itibarla yükümlülüklerin mevzuata uygun bir şekilde yerine getirilmesi ve kamu idaresine faiz gibi ek mali külfetler getirilerek kamu kaynağında eksilmeye neden olunmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 8: Kalkınma Ajansı Paylarına İlişkin Borç Durumu

Dönem	Ana Para Borcu	Faiz Borcu	Toplam Borç
2018	134.755,67	2.924,01	137.679,68
2017	143.671,31	16.118,74	159.790,05
2016	86.465,15	17.482,54	103.947,69
2015	66.966,00	19.583,43	86.549,43
2014	72.745,95	26.797,46	99.543,41
2013	48.240,81	22.790,66	71.031,47
2012	49.603,94	27.898,91	77.502,85
2011	66.267,89	43.235,26	109.503,15
2010	47.628,70	21.960,26	69.588,96
TOPLAM	716.345,42	198.791,27	915.136,69

B) Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 363 no.lu hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 276’ncı maddesinde;

“Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.”
Hükmü yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 277’nci maddesinde; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç,

835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların ise 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; tahsil edilen bütçe gelirlerinin belli bir oranı özel kanunları gereği kamu kuruluşlarına aktarılacak ise bu tutarların 363 no.lu hesapta takip edilmesi de mevzuat gereğidir.

Ancak idare tarafından ajansa gönderilmesi gereken bulgu konusu payların 363 no.lu hesapta izlenmediği dolayısıyla da kurumun mali tablolarında 363 Kamu İdareleri Payları Hesabını 716.345,42 TL eksik tutarlarla yer almaktadır. Bu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Kalkınma ajansı payının hatalı hesaba kaydedilmesi bulgu konusu yapılmış olup, bulgu konusu yapılan ajans payları, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlemeye başlanmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabında kalkınma ajansı paylarının, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmeye başlanıldığı belirtilmiştir.

Ancak kalkınma ajansı paylarının, muhasebe hesaplarında mevzuata uygun bir şekilde izlenmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Ayrıca ajans paylarının Kanun’da hükmedilen sürelerin sonuna kadar ajans hesabına aktarılmaması hali, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup idarenin gecikme zammına maruz kalmasına neden olmaktadır. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 5: Katma Değer Vergisi Hesabının Usulüne Uygun Kullanılmaması

Belediyenin yıllar itibariyle Katma Değer Vergisi (KDV) tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili olmayan mal ve hizmet alımlarına ilişkin katma değer vergilerini 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydetmek suretiyle indirim konusu yaptığı bu durumun da 190 Devreden KDV hesabındaki tutarın olması gerekenden fazla olmasına yol açtığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; 135 ve 136'ncı maddelerinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin 190 Devreden KDV Hesabında izleneceği ve indirilinceye kadar da bu hesapta bekletileceği; ay sonlarında ise, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamı, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının 190 Devreden KDV Hesabına borç kaydedileceği; ay sonlarında hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanı, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç kalanları toplamından fazla olması durumunda ise, söz konusu farkın 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 137 ve 138'inci maddelerinde ise; 191 İndirilecek KDV Hesabının; mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, indirim hakkı doğuran KDV'nin ise, yapılan giderin kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımlarından kaynaklanması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede; Sapanca Belediyesinin KDV hesaplarının 2018 yılında aşağıdaki gibi olduğu görülmüştür:

190 DEVREDEN KDV.....20.828.026,76.-TL

391 HESAPLANAN KDV.....367.577,17.-TL

Görüleceği üzere Belediyenin yıllar itibariyle Katma Değer Vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili olmayan mal ve hizmet alımlarına ilişkin katma değer vergilerini 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydetmek suretiyle indirim konusu yaptığından ötürü 190 Devreden KDV hesabında kayıtlı tutarda birikme meydana gelmiştir.

Ay sonlarında 190 ve 191 no'lu hesapların borç kalanları toplamı ile 391 no'lu hesabın alacak kalanı karşılaştırılarak ödenecek KDV hesaplandığından 190 no'lu hesaba olması gereken tutardan fazla kayıt yapılması kurumun vergi dairesine verdiği KDV beyannamesinde ödenecek vergi çıkmamasına sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *‘Kurum açısından indirim hakkı doğurmayan KDV ödemelerinin hatalı olarak 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmesine ilişkin uygulamaya son verilmek suretiyle doğru uygulamaya 01.06.2019 tarihinden itibaren*

başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde İdare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2018 dönemi mali tablolarında 190 Devreden KDV Hesabı ve 191 İndirilecek KDV Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 6: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

İdare tarafından yapımı tamamlanmış alışveriş merkezine ilişkin giderlerin halen 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlendiği, söz konusu yapım işi gider tutarlarının 252 Binalar Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Ayrıca anılan yapım işine ilişkin olan kredilerin geri ödenmesinde 252 Binalar Hesabına borç kaydı yapıldığı bu suretle de 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda mükerrer kayda sebebiyet verildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 204'üncü maddesinde;

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.” Hükmü yer almaktadır.

MİBMY'nin 252 Binalar Hesabını düzenleyen “Hesabın işleyişi” başlıklı 193'üncü maddesinde;

“...

Bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarlar binanın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte, bu hesaba borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir. (...)” Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde yapımı süren alışveriş ve iş merkezine ilişkin giderlerin, geçici kabulü yapılana kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi, geçici kabulün yapılması ile ilgili giderlerin 252 Binalar Hesabına aktarılması gerekmektedir.

İdare tarafından ise geçici kabulü gerçekleştirilmiş olan alışveriş ve iş merkezine ilişkin giderlerin halen 7.649.546,98 TL tutar ile 258 no.lu hesapta izlendiği, 252 Binalar Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Öte yandan MİBMY'nin 300 Banka Kredileri Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 232'nci maddesinde;

"Bu hesap, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır." Hükmü yer almaktadır. Söz konusu hükme istinaden kredilerin 300 ve 400 no.lu hesapta izlenmesi ve kredilere ilişkin ödeme tutarlarının, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından ise bulgu konusu yapım işine ilişkin olan kredinin geri ödeme tutarlarının 252 Binalar Hesabına borç kaydedildiği bu suretle de 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda mükerrer kayda sebebiyet verildiği görülmüştür.

Bu itibarla muhasebe işlemlerinin mevzuata hükümlerin uygun yerine getirilmesi sonucunda kurumun mali tablolarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 7.649.546,98 TL fazla, 252 Binalar Hesabı ise 7.649.546,98 TL eksik tutarlar ile yer almaktadır. Ayrıca anılan yapım işine ilişkin kredi geri ödeme tutarlarının 252 Binalar Hesabı ile ilişkilendirilmesi sonucunda da 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda mükerrer kayda sebebiyet verilmektedir. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; "Muhasebe işlemlerinin mevzuata uygun yerine getirilmesi için gerekli tedbirler alınarak Maddi Duran Varlıklar Hesabı grubunda mükerrer kayda sebebiyet verilmeyecek şekilde işlemler yapılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresinin cevabında Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin muhasebe kayıtlarının mevzuat hükümlerine uygun hale getirileceği ifade edilmiştir.

Ancak muhasebe işlemlerinin, mevzuat hükümlerine uygun gerçekleştirilmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ve 252 Binalar Hesabı hatalı tutarlarla yer almaktadır. Söz konusu durum, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

BULGU 7: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun gereğince kesilmesi zorunlu olan idarenin ortaklık paylarının, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

6107 sayılı Kanunun “Ortaklık yapısı ve sermaye” başlıklı 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında; “*Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir.*” Hükümü yer almaktadır.

Mezkur maddenin 3’üncü fıkrasında 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 178’inci maddesinde 240 no.lu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Ayrıca MİBMY’nin “Hesabın işleyişi” başlıklı 180’inci maddesinde ise idarece verilen sermayenin 240 no.lu hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir.

İlbank AŞ’nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki verileri incelendiğinde idareye gönderilen merkezi idare vergi geliri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilen İlbank sermaye payının toplam tutarının 2.147.021,90 TL olduğu görülmüştür.

240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 206.558,41 TL borç bakiyesi tutarı ile 2018 yılı mali tablolarında yer aldığı, 6107 sayılı kanun gereğince kesilmesi zorunlu olan ortaklık payının gerçek tutarının ise 2.147.021,90 TL olduğu görülmüştür. Bu duruma istinaden kurumun mali tablolarında 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 1.940.463,49 TL eksik tutar ile yer almaktadır. . Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Belediyemiz 2019 yılı mali tablolarında 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye hesabında gösterilmemiş eksik tutarlar, muhasebe kayıtlarına alınarak İller Bankası ile Belediyemiz muhasebe kayıtları denkliği sağlanmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresinin cevabında 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabına ilişkin muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun hale getirildiği ifade edilmiştir.

Ancak muhasebe işlemlerinin, mevzuat hükümlerine uygun gerçekleştirilmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

BULGU 8: Taşınmaz Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlemelerin yapılmadığı; ilgili taşınmazları ihtiva eden Yönetmelik’in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği; söz konusu taşınmazların tümünün muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Taşınır ve taşınmaz işlemleri” başlıklı 44’üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

A) Taşınmazların Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde idarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı dolayısıyla da 250- Arazi ve Arsalar, 251- Yer Altı Ve Yerüstü Düzenleri, 252- Binalar, 500- Netdeğer/Sermaye Hesaplarının gerçek değerleri ile mali tablo ve raporlarda yer almadığı görülmüştür.

Yönetmeliğin “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinin 2’nci fıkrasında;

“Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar,

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır.” Hükümü yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin Geçici 1’inci maddesinde ise hükümlerine yer verilen 5’inci madde uyarınca yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak idare tarafından mülkiyetinde yer alan taşınmazlara ilişkin mevzuat hükümlerinde belirtilen değerler esas alınarak kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak idarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların, Yönetmelik hükümlerinde belirtilen değerler esas alınarak kayıtlara alınmaması halinin mevzuat hükümlerine uyarlı olmadığı ve söz konusu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

B) Yönetmelik hükümleri Çerçevesinde Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde taşınmaz kayıtlarının, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde yapılmadığı, anılan Yönetmelik’in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği

görülmüştür.

Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde;

"(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu"nda,

b) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3'teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki "Orta Malları Formu"nda,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki "Genel Hizmet Alanları Formu"nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda", yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerinde hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur." Hükümü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca belediye taşınmazlarının, söz konusu Yönetmelik eki Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda, Orta Malları Formu'nda, Genel Hizmet Alanları Formu'nda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydının tutulması ve bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Ancak idareye ait taşınmazlar için söz konusu formların tutulmadığı bu nedenle de Mali Hizmetler Birimince ilgili formlar konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak idare tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ekinde yer alan icmal cetvellerinin düzenlenmemesi halinin mevzuata uyumlu olmadığı ve bu duruma istinaden vuku bulan idarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların bilgilerinin konsolide edilmemesi halinin de mali tabloların, doğruluğunu ve güvenilirliğini etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

C) İdarenin Mülkiyetinde Olan Bir Kısım Taşınmazın Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi

İdare tarafından taşınmaz değerlendirme işlemlerinin yapılmaması ve taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmaması sonucunda tüm taşınmazları ihtiva edecek sağlıklı bir envanterin gerçekleştirilemediği bu suretle de muhasebe hesaplarında yer alan kayıtlı tutarların hangi taşınmaz malların değerinden kaynaklandığı bilgisine ulaşılamadığı ve taşınmazların satılması halinde muhasebe işlemlerinin taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden değil de ihalenin sonuçlandırıldığı teklif tutarı üzerinden yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) Maddi Duran Varlıkları düzenleyen "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde maddi duran varlıkların satılmasına ilişkin;

"Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmindedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortisman tabii olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir." Denilmektedir.

MİBMY'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabını düzenleyen "Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinde; satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması ve kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 hesaplarına, satış bedellerinin ise 100 Kasa veya 102 Bankalar hesabına ve ilgili bütçe hesaplarına kaydedileceği belirtilmiştir.

Ancak taşınmaz satışlarına ve kayıtlarına ilişkin yapılan inceleme neticesinde, iki farklı kamulaştırma sonucu taşınmazların devredildiği, söz konusu işlemlerde 250 no.lu hesabın kullanılmadığı, kamulaştırma bedelinin tamamı olan 6.066.086,45 TL tutarının 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. Söz konusu tespitimize istinaden taşınmazlara ilişkin envanter ve değerlendirme çalışmasının yapılmaması sebebiyle ihale ile satışı yapılan veyahut kamulaştırma sonucu devredilen taşınmazların ihale bedelleri veya kamulaştırma bedelleri üzerinden kayıtlardan çıkarıldığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, idare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; bulguda yer verilen Yönetmelik hükümleri ve öneriler doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, taşınmaz envanter işlemlerinin tamamlanması ile birlikte taşınmaz değerlendirme işlemlerinin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların, mevzuat hükümlerinde belirtilen değerler esas alınarak kayıtlara alınmaması sonucunda kurumun bilançosunda 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu, hatalı tutarlar ile yer almaktadır.

BULGU 9: Yapılandırılan Alacak Tutarlarının Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından yapılandırılan faaliyet alacaklarına ilişkin tutarların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) 122 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 92'nci maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve

tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır.”

Hükmü yer almaktadır.

MİBMY'nin 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 166'ncı maddesinde;

“Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.” Denilmektedir.

Ayrıca mezkûr Yönetmelik'in 222 no.lu hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 167'nci maddesinde; 222 no.lu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil süresi bir yılın altına inenlerin 222 no.lu hesaba alacak, dönen varlıklar ana hesap grubu içindeki 122 no.lu hesaba borç kaydedileceği belirtilmektedir.

İdare tarafından muhtelif Kanun hükümleri uyarınca 751.541,23 TL borç tutarının yapılandırılmasına rağmen 122 no.lu hesabın borç bakiyesinin 1.181,98 TL olduğu, 222 no.lu hesabın ise borç bakiyesi vermediği görülmüştür.

Bu itibarla yapılandırılan faaliyet alacaklarına ilişkin tutarların ilgili muhasebe hesaplarında izlenmemesi sonucunda kurumun mali tablolarında 122 ve 222 nolu hesabın 750.365,25 TL eksik tutarlar ile yer aldığı görülmüştür. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; tecilli ve tehirli alacakların ilgili hesaplarında izleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında tecilli ve tehirli alacakların ilgili hesaplarında izleneceği belirtilmiştir.

Ancak muhasebe işlemlerinin, mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmemesi sonucunda kurumun 2018 yılı bilançosunda 122 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı hatalı tutarlarla yer almaktadır. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

BULGU 10: Yapılandırılmış Borçların Tamamının Vadelerine Göre Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi

İdarenin muhtelif Kanunlara göre yapılandırılan borçlarının tamamının muhasebe hesaplarında izlenmediği, uzun vadede ödenecek taksitlendirilmiş borcu bulunmasına rağmen 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 278’inci maddesinde;

“Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır.

Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir.” Hükmü yer almaktadır.

MİBMY’nin 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 322’nci maddesinde; *“Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.”* Denilmektedir.

Ayrıca 438 no.lu hesaba ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 323’üncü maddesinde;

“Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabının alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

...

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına alacak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca takside bağlanmış kamuya olan borçların bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısımlarının 438 no.lu hesapta, vadesi bir yılın altında olanların ise 368 no.lu hesapta izlenmesi gerekmektedir. Bu suretle de kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve sosyal güvenlik kurumuna ilişkin borçlardan ertelenen veya taksitlendirilenlerin muhasebe hesaplarında izlenmesi sağlanacaktır.

İdarenin kesin mizanının incelenmesi neticesinde bulgu konusu borçların, 368 no.lu hesapta 4.547.303,38 TL tutarı ile izlendiği görülmüştür.

Ancak İller Banka bilgi sistemi incelendiğinde idarenin yapılandırma ve uzlaşma suretiyle taksitlendirmiş olduğu bulgu konusu borçlarının toplam tutarının 64.231.719 TL olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak da idarenin uzun vadede ödemesi gereken taksitlendirilmiş borcu bulunmasına rağmen mali tablolarda 438 no.lu hesabın alacak bakiyesi vermediği başka bir deyişle kullanılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla kurumun mali tablolarında 368 ve 438 no.lu hesabın eksik tutarlar ile yer aldığı ve söz konusu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilediği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “2019 yılından itibaren kamu kurumlarına olan ve ilgili kanunları gereği yapılandırılarak taksitlendirilen vergi ve sigorta prim borçları, vadelerine göre ilgili hesaplarda izlenilmeye başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında yapılandırılan borçlarının tamamının muhasebe hesaplarında vadeleri nazara alınarak izleneceği ifade edilmiştir.

Ancak yapılandırılan borçlara ilişkin muhasebe işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmemesi sonucunda kurumun 2018 yılı bilançosunda 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ve 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

BULGU 11: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki Tutarın Gerçeği Yansıtması

İdarenin ortağı olduğu şirketteki sermaye tutarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına doğru bir şekilde kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 181'inci maddesinde aynen;

"Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 183'üncü maddesinde;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler rayiç değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan artış ve azalışlar da ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir."

Hükmü bulunmaktadır.

Buna göre Belediyenin sermayesine iştirak ettiği şirketlere ait katılım paylarının ve sermaye artışlarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında gösterilmesi gerekmektedir.

Belediyenin %100 oranında ortağı olduğu Sapaş Tur. Gıd. İnş. San. ve Tic. AŞ'nin 31.12.2018 tarihli bilançosu incelenmiş ve Belediyenin sermaye katılım payının 3.400.000,00 TL tutarında olduğu görülmüştür. Ancak Kurumun, mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borç bakiyesinin 10.000,00 TL olduğu dolayısıyla kurumun ortağı olduğu şirketteki sermaye katılım payını, mali tablolarına doğru bir şekilde yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *"Kamu idaresinin ortağı oldukları şirketleri, mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabının borç bakiyesi verdiği kurumun ortağı olduğu şirketteki sermaye katılım payını, mali tablolara doğru bir şekilde yansıtılacaktır."* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde İdare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2018 dönemi mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Hazır Değerlere İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

İdare vezneleri üzerinden yapılan tahsilatların tümünün 100 Kasa Hesabında izlenmediği ve kasa fazlası paraların bankaya gönderilmesinde 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde,

"Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır." Hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) 100 Kasa Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 49'uncu maddesinde; kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin kasa hesabı üzerinden yapılacağı düzenlenmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 100 Kasa Hesabını düzenleyen "Hesabın işleyişi" başlıklı 51'inci maddesinde;

"1) Kasa hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Kasaya yatırılan tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

(...)

b) Alacak

(...)

3) *Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlar bu hesaba alacak, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilir.”* Denilmektedir.

Öte yandan 108 Diğer Hazır Değerler Hesabını düzenleyen “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 71’inci maddesinin 2’nci fıkrasında

“Kasa fazlası paraların veznedarla bankaya gönderilmesi ve bu tutarların bankaca tahsil edildiğini gösteren banka hesap özet cetvelinin alınması üzerine bu hesap kullanılır.” Hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca idarenin veznelere tahsil edilen tutarların, günlük olarak, 100 no.lu hesap kullanılarak muhasebeleştirilmesi ve kasa fazlası tutarların 108 no.lu hesap kullanılarak bankaya gönderilmesi gerekmektedir.

Ancak idarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde bulgu konusu mali işlemler her gün gerçekleştirilmesine rağmen 100 Kasa Hesabının yalnızca ay sonlarında toplu olarak muhasebeleştirilmede kullanıldığı, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının ise düzenli bir şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alınmadan gerçekleştirilen muhasebe kayıt ve işlemleri mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; İdare tarafından gerçekleştirilen tahsilatların tümünün mevzuata uygun bir şekilde muhasebe hesaplarında izleneceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 2: Hesaba Aktarma Suretiyle Yapılması Gereken Ödemelerin Çek Keşide Edilerek Yapılması

İdare tarafından hak sahiplerine yapılan ödemelerin ilgili mevzuat gereği hesaba aktarma suretiyle gerçekleştirilmesi gerekirken çek keşide edilerek yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 100 Kasa Hesabını düzenleyen

“Hesaba İlişkin İşlemler” başlık 50’nci maddesinde;

“*Kasadan yapılacak ödemeler ve düzenlenecek belgeler*

1) *Muhasebe birimi veznelerince tahsil edilen teminat ve depozitolardan alındığı gün iade edilmesi gerekenler,*

2) *Belirlenen limit dâhilindeki mutemet avansları ve emanet niteliğindeki (bütçe emanetleri hesabında kayıtlı tutarlar hariç) diğer ödemeler,*

3) *Kasadan yapılması bildirilen diğer ödemeler,*

kasadan veya çek düzenlenmek suretiyle bankadan yapılabilir. Bunlar dışındaki ödemeler ise hesaba aktarma suretiyle bankadan yapılır.” Hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde belirtilen haller dışındaki ödemelerin ilgililerin hesabına aktarma suretiyle bankadan yapılması gerekmektedir.

Ancak idare tarafından banka hesabına aktarma suretiyle gerçekleştirilmesi gereken kasa limiti üzerindeki ödemelerin, bankalardan temin edilen çekler kullanılmak suretiyle yapıldığı görülmüş olup aşağıda yer alan tabloda 2018 yılı içerisinde çek keşide edilmek suretiyle yapılan en yüksek tutarlı 10 ödemeye yer verilmiştir.

Söz konusu durumun Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun hale getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 9: 2018 Yılında Çek Keşide Edilerek Yapılan En Yüksek Tutarlı 10 (On) Ödeme				
Banka Adı	Ödeme Türü	Ödeme Tarihi	Çek Numarası	Çek Tutarı TL
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	19.01.2018	0146735	100.000,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	29.01.2018	0146750	84.861,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	14.03.2018	0146819	40.207,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	30.04.2018	0146784	52.673,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	03.07.2018	0147253	130.000,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	21.09.2018	0147679	145.042,00 TL.

Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	26.09.2018	0146784	186.934,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	02.10.2018	0146798	387.377,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	04.10.2018	0147707	50.000,00 TL.
Ziraat Bankası	Firma Ödemesi	16.10.2018	0147719	70.549,00 TL.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Hesaba aktarma suretiyle yapılması gereken ödemelerin bankalardan temin edilen çekler keşide edilerek yapıldığı belirtilmektedir. Belediyemiz tarafından yapılan ödemeler ilgililerin banka hesaplarına aktarılmak suretiyle yapılmaya başlanmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 3: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarları Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Kamu idaresinin mali tablolarında 2018 yılı içinde toplam 217.659,01-TL mevduat faiz geliri elde ettiği ancak buna ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde, tahakkuk eden faiz gelirinin %15 gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Gayri safilik ilkesi*” başlıklı 39'uncu maddesinde; “*Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir*” denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “*Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi*” başlıklı 6'ncı maddesinin (a) fıkrasında; “*Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.*” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve

benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Mevduat faizlerinin net tutar olarak kaydedilmesi şeklinde yapılan hatalı muhasebeleştirme dolayısıyla 600.05.01.09.30 kodunda izlenen mevduat faizlerinin ve 630.03.04.03.01 kodunda izlenen vergi ödemeleri ve benzeri giderlerin 32.648,86-TL eksik görünmesine sebep olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Önerileriniz doğrultusunda Belediyemizin elde ettiği mevduat faizleri brüt tutar üzerinden ilgili hesaplara kaydedilmesi sağlanmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde İdare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2018 dönemi mali tablolarında 600- Gelirler Hesabı ve 630 Giderler Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 4: Duran Varlıklar Hesabına İlişkin Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi

İdare tarafından 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenen kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların bedellerinin tamamının amortismanına tabi tutulmadığı görülmüştür.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin (Sıra No: 47) “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde;

“Bu Tebliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağıнын, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının belirlenmesidir.” Hükmü yer almaktadır.

Mezkur Tebliğin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinin 7’nci fıkrasında 294 nolu hesapta izlenmesine karar verilen maddi duran varlıkların, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması gerektiği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereğince ise kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlık bedellerinin amortismanının ise 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerinin tamamının amortismanına tabi tutulması gerekmektedir. Dolayısıyla da 294 ve 299 nolu hesabın borç ile alacak bakiyelerinin tutarlar itibarıyla eşit olması gerekmektedir.

Ancak idarenin 2018 yılı kesin mizanının incelenmesi neticesinde 294 nolu hesabın borç bakiyesi ile 299 nolu hesabın alacak bakiyesinin eşit olmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak çeşitli sebeplerle kullanılma olanağı kalmayan duran varlıkların, tamamının amortismanına tabi tutulmaması nedeniyle kurumun mali tablolarında 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı 81.525,10 TL eksik tutarlar ile yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; Maddi Duran Varlıklara ilişkin amortisman ayırma çalışmalarının devam ettiği, amortisman tutarlarının güncellenerek mevzuat hükümlerine aykırılığın giderilmeye çalışılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından bulgu konusu husus doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Ancak duran varlıklara ilişkin envanterin, denetim dönemi olan 2018 yılında sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilemediği değerlendirilmektedir.

Ayrıca muhasebe kayıtlarının, mevzuat hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmemesi sonucunda 2018 yılı bilançosunda 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 5: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Mevzuatında Belirtilen Zamanlarda Gönderilmemesi Dolayısıyla Gecikme Zammına Maruz Kalınması

İdare tarafından emlak vergisi mükelleflerinden emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ilişkin katkı payının, ilgili mevzuatında hüküm altına alınan sürelerde ilgili idareye ödenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu katkı paylarının, 362.02 Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinin 6'ncı fıkrasında;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesine emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." Hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanun'un 9'uncu ve 10'uncu fıkralarında ise *"Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.*

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir." Hükümleri yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 274'üncü maddesinde; *"Bu hesap, bütçe ile ilişkilendirilmeksizin mevzuatları gereği, diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır."* Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde belediye tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca mükellefler hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiği an 362 no.lu hesaba kaydedilerek takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar ilgili idareye beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir. Zamanında ve tam olarak ilgili idareye ödenmesinden Belediye Başkanının sorumlu olduğu katkı payı, 2863 sayılı Kanunda hükmedilen sürelerde

ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilebilmektedir.

İdarenin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine riayet etmemesi nedeniyle kültür varlıkları katkı payına olarak ilgili kuruma 3.659.233,44 TL tutarında borcunun oluştuğu ve söz konusu borcun katkı payı tutarlarına ilişkin gecikme zammını da ihtiva ettiği tespit edilmiştir.

Söz konusu 3.659.233,44 TL tutarındaki ilgili borcun, bilançonun 362.02.01 no.lu Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabında 2.932.887,33 TL tutarı ile izlendiği görülmüştür.

Dolayısıyla da kurumun mali tablolarında 362 Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı 726.346,11 TL eksik tutar ile yer almaktadır.

Ayrıca yukarıda açıklanan gerekçelerle yeniden bir gecikme cezasına maruz kalınmaması adına söz konusu tutarların ödemesinin yasal sürelerde yapılması gerektiği de değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; katkı paylarının bir kısmının yapılandırıldığı ve 29.03.2012 tarihinden itibaren katkı paylarının ödenmediği belirtilmiştir. Söz konusu katkı paylarının yasal süresinde ödenmesine özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresinin cevabında bulgu konusu katkı paylarının 29.03.2012 tarihinden itibaren ödenmediği ve muhtelif Kanun hükümleri ile yapılandırıldığı ifade edilmiştir.

Söz konusu payların, muhasebe hesaplarında mevzuata uygun bir şekilde izlenmemesi sonucunda İdarenin 2018 yılı bilançosunda 362 Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı hatalı tutarlar ile yer almaktadır. Söz konusu durum mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Ayrıca anılan payların, Kanun'da hükmedilen sürelerin sonuna kadar ilgili kuruluşlara aktarılmaması hali, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup idarenin gecikme zammına maruz kalmasına neden olmaktadır. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 6: Düşük Teklif Birim Fiyatlı İmalat Kalemleri ile İhale Edilen İşlerin Uygulamada Yüksek Birim Fiyatlı İmalatlarla Değiştirilmesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3-i maddesine dayanılarak çıkarılan Kültür

Varlıkları İhale Yönetmeliği'ne göre belli istekliler arasında birim fiyat teklif alma ihale usulü ile ihale edilen 464.887,01-TL sözleşme bedelli ‘‘Sapanca Rüstempaşa Hamamı Restorasyon ve Konservasyon Yapım İşi’’nde, ayrıntılı gerekçe raporu düzenlenmeden yaklaşık maliyette tespit edilen fiyata göre yüksek fiyat verilen bazı imalat kalemlerinde iş artışına gidildiği, düşük fiyat verilen bazı imalat kalemlerinden ise vazgeçildiği görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun ‘‘Hesap verme sorumluluğu’’ başlıklı 8 inci maddesinde;

‘‘Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.’’ denilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ‘‘Temel İlkeler’’ başlıklı 5'inci maddesinde; *‘‘İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.’’* hükmü bulunmaktadır.

4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (i) bendine dayanılarak hazırlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği'nin ‘‘Yaklaşık Maliyetin Tespiti’’ başlıklı 9'uncu maddesinde;

‘‘ ...

(3) Uygulama işlerinde yaklaşık maliyet aşağıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır.

a) Restorasyon projesi bulunması durumunda, projesine dayalı olarak, uygulama işinin bünyesindeki imalat kalemleri ile yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanır.

b) İhale konusu uygulama işine ait proje ile mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını belirlenmesi amacıyla iş kalemi şeklinde metraj listeleri düzenlenir.

...’’ denilerek yaklaşık maliyet hazırlanırken restorasyon uygulama işlerinde, işin projesine göre mahal listelerinin hazırlanması ve mahal listelerindeki ölçü ve tariflere işin

bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını belirlenmesi amacıyla iş kalemi bazında metraj listelerinin düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 24'üncü maddesinde; belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan işlerde Kültür Turizm Bakanlığı tarafından restorasyon işlerinde yeterli oldukları tespit edilip resmi gazetede yayımlanan istekliler arasından en az beş istekliye davet yapılması ve bu beş istekli arasından en az üç istekliden teklif alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu yapım işine ilişkin ihale dokümanı ve son hakedişine ekli yapılan işler listesi incelendiğinde; bazı iş kalemlerine yüklenici tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile piyasa rayıçlarına göre çok düşük tutarlı teklifler verildiği; bazı iş kalemlerine ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile piyasa rayıçlarına göre aşırı yüksek tutarlı teklifler verildiği; ayrıntılı gerekçe raporu düzenlenmeden düşük tutarlı teklif verilen iş kalemlerinden vazgeçildiği yüksek tutarlı teklif verilen iş kalemlerinde ise iş artışına gidilerek yükleniciye avantaj sağlandığı görülmüştür.

Bunun yanında söz konusu ihaleye ilişkin inşaat işinde otuz iki adet iş kalemi öngörülmüş, ihaleye davet edilen firmalardan üç tanesi teklif vermiştir. İkinci ve üçüncü firmaların teklifleri incelendiğinde; iki iş kalemi hariç tüm birim fiyat tekliflerinin küsuratlarına kadar aynı olduğu tespit edilmiştir.

Yaklaşık maliyete göre çok düşük fiyat verildiği halde imalatından vazgeçilerek yapılmayan kalemler aşağıda gösterilmiştir;

Tablo 10 : İmalatından Vazgeçilen Düşük Tutarlı Kalemler

Sıra No	İş Kalemi No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Ölçü Birimi	Miktarı	Birim Yaklaşık Maliyet (TL)	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Toplam Yaklaşık Maliyet Tutarı (TL)	Toplam Birim Fiyat (TL)
1	ÖZEL-8	FİBER BETONDAN PREKAST SÖVE YAPILMASI	MT	9	260,00	2,00	2.340,00	18,00
2	ÖZEL-9	FİBER BETONDAN PREKAST DENİZLİK YAPILMASI	MT	2	210,00	1,00	420,00	2,00
3	V.0229/2	Düz Satıhta Her Boyda Marmara Mermeri (Beyaz) Bedeli (İşlenebilirlik ve yüz açma bedeli ödenmez)	M3	53,51	2.250,00	1,00	120.397,50	53,51

4	V.1430/A	Düz Satıhta Çürütülen Yerlerde Mermer Kaplaması Yapılması İşçiliği	M2	54	721,21	7,00	38.945,34	378,00
TOPLAM							162.102,84	451,51

Ayrıca inşaat işleri dışında yapım işinin kapsamına dahil olan elektrik işleri için 39.314,05- TL yaklaşık maliyet belirlendiği halde yüklenicinin söz konusu elektrik işlerine 3.385,50 TL teklif verdiği ve yükleniciye elektrik işi de yaptırılmadığı tespit edilmiştir.

Vazgeçilen iş kalemlerinde en büyük farkı oluşturan düz satıhta her boyda Marmara mermeri pozu ve onun işçiliğidir. Söz konusu pozlara işin projesinde yer verilmediği gibi bu pozların yaklaşık maliyetine esas teşkil eden mahal listeleri ve mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre oluşturulan metraj cetvelleri bulunmamaktadır. Nitekim 53,51 metre küplük iş kaleminden herhangi bir gerekçe gösterilmeden vazgeçildikten sonra yerine aynı ölçülerde başka bir imalat kalemi eklenmemiştir.

Yaklaşık maliyette tespit edilen fiyata göre çok yüksek fiyat teklifi verilen ve neredeyse tamamında iş artışına gidilen kalemler aşağıda gösterilmiştir;

Tablo 11: Yaklaşık Maliyette Belirlenen Fiyatlarına Göre Yüksek Teklif Verilen İş Kalemleri

İş Artışı	İş Kalemi No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Ölçü Birimi	Miktarı	Birim Yaklaşık Maliyet (TL)	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Toplam Yaklaşık Maliyet Tutarı (TL)	Toplam Birim Fiyat (TL)
Var	14.018	Dolgunun elle tokmaklanarak sıkıştırılması	M3	17.80	9,95	70,00	177,11	1.246,00
Yok	ÖZEL-1	THERMO IROKO DECK (20 x 90 x 1000-3000mm)	M2	174	340,00	680,00	59.160,00	118.320,00
Var	ÖZEL-6	LİKEN ÖNLEYİCİ MALZEME İLE TEMİZLİK VE KORUMA YAPILMASI	M2	286	10	85,00	2.860,00	24.310,00
Yok	V.0710	Klasik Geçmeli Dövme Demir Parmaklık Yapılması ve Yerine	KG					

		Konması		46	44,38	2.041,48	250,00	11.500,00
Var	V.0902/B	500 Doz Hidrolik Kireç Harcı ile Moloz Taş Duvar Yapılması İşçiliği	M3	6	424,36	1.000,00	2.546,16	6.000,00
Var	V.1753/B	Hidrolik Kireç Harcı ile Moloz Taş Duvarda Derz Yapılması	M2	83	56,63	156,00	4.700,29	12.948,00
Var	V.1825	AHŞAP HATIL HAZIRLANMASI VE YERİNE ÇAKILMASI	MT	15	8,04	300,00	120,60	4.500,00
Var	V.2041/A	Meşe Kerestesinden Kemerli İç Bükey veya Dış Bükey Satırlı Pencere Yapılması ve Yerine Konması	M2	2	895,79	1.791,58	2.000,00	4.000,00
Var	V.2105	Ahşap Üzerine Sentetik Esaslı Vernikli Ahşap Koruyucu Sürülmesi	M2	2	16,81	33,62	500	1.000,00
Var	Y.16.050/03	Beton santralinde üretilen veya satın alınan ve beton pompasıyla basılan, c 16/20 basınç dayanım sınıfında beton dökülmesi (beton nakli dahil)	M3	51	150,65	7.683,15	300	15.300,00
Yok	Y.19.085/001	Elastomerik reçine esaslı sıvı plastik kaplama malzemesi ile 2 kat halinde toplam 1 mm kalınlıkta su yalıtımı yapılması	M2	174	12,11	2.107,14	45,00	7.830,00

Var	Y.21.001/02	Ahşaptan düz yüzeyli beton ve betonarme kalıbı yapılması	M2	76	36,24	2.754,24	150,00	11.400,00
Yok	Y.23.015	Ø 14- Ø 28 mm nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların kesilmesi, bükülmesi ve yerine konulması.	TON	1.700	1.751,08	2.976,84	4.000,00	6.800,00
Var	Y.23.071	Her türlü profil demirlerin münferit veya birleşik olarak hazırlanması ve yerine tespit edilmesi	TON	10.05	3.605,91	36.239,40	12.000,00	120.600,00
Var	Y.25.002/02	Demir yüzeylere iki kat antipas, iki kat sentetik boya yapılması	M2	133	18,03	2.397,99	90,00	11.970,00
TOPLAM							84.198,87	357.724,00

Yapılan iş artışı sonucunda bulgu konusu sözleşmeye sekiz yeni iş kalemi eklenmiş ve yukarıdaki tabloda gösterilen iş kalemlerinin imalat miktarlarında artışa gidilmiştir. Anılan iş artışlarının da gerçekleştirilmesi sonucunda yükleniciye toplam 598.896,93-TL hakediş ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Bu itibarla sözleşmeye dahil edilen sekiz yeni iş kalemine ilişkin tutarın 23.998,98 TL olduğu değerlendirildiğinde; olması gerekenden fazla tutarlar ile yaptırılan iş kalemlerine toplam 574.897,95-TL (598.896,93-23.998,98) ödeme yapılmıştır.

Sonuç olarak;

- Yaklaşık maliyete esas imalat miktarlarının gerçekçi tespit edilmemesi,
- Yaklaşık maliyetleri toplamı 201.416,89-TL olan iş kalemlerine yüklenici tarafından toplam 3.837,01-TL teklif verilmesi ve söz konusu imalatların yaptırılmaması,
- Buna karşın yaklaşık maliyeti toplam 84.198,87- TL olarak belirlenen iş kalemlerine yüklenici tarafından toplam 357.724,00 TL teklif verilmesi ve bu imalatlarda iş artışına gidilmesi

- İkinci ve üçüncü istekli firmaların neredeyse tüm iş kalemlerine ilişkin tekliflerinin eşit olması hallerinin Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde sayılan temel ilkelerden olan rekabet, güvenilirlik, eşit muamele, kaynakların verimli kullanılması ve gizlilik ilkelerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** Aynen ‘‘Belediyemiz tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edileceği, ihalelerde yer alan rekabeti engelleyici hususlar ile ilgili olarak da bundan böyle yapılacak ihalelerde bulguda yer alan hususlara dikkat edilecektir.’’* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; ihalelerde yer alan rekabeti engelleyici hususlar ile ilgili olarak da bundan böyle yapılacak ihalelerde bulguda yer alan hususlara dikkat edileceği belirtilmiştir. Takip eden denetimlerde İdarenin yapmış olduğu ihaleler ile ilgili olarak bulguda belirtilen hususlara riayet edilip edilmediği izlenecektir.

BULGU 7: Meclis Üyesinin Belediyeye Karşı Doğrudan Veya Dolaylı Taahhüde Girmesi

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde Belediye Meclis üyesinin doğrudan Belediyeye karşı taahhüde girdiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun ‘‘Başkan ve meclis üyelerinin yükümlülükleri’’ başlıklı 28'inci maddesinde,

‘‘Belediye başkanı görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, meclis üyeleri ise görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.’’ Hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Kurulu'nun 27.03.2006 tarih ve 2006/DK.D-55 sayılı Kararında bu hususa ilişkin olarak; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 28'inci maddesindeki ‘‘taahhüt’’ ibaresinin; yükümlenme, yüklenme, üstlenme, kendi nam ve hesabına bir gerçek kişiye veya tüzel kişiye karşı, sözleşmeli veya sözleşmesiz bir işin yapılmasının veya bir şeyin tesliminin yükümlenilmesi olarak anlaşılması gerektiğine,

Bu çerçevede; taahhüde girememek hükmü, 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesi kapsamındaki doğrudan temin suretiyle yapılacak alımları da kapsadığından belediye başkanları ile belediye meclis üyelerinin 5393 sayılı Kanun'da belirtilen süreler içinde giremeyecekleri taahhütlerin, doğrudan temin suretiyle yapılacak alımları da kapsadığına, karar

verilmiştir.

Ancak Sapanca Belediyesinin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 53 farklı muhtelif malzeme alımının meclis üyesinin % 50 oranında ortak olduğu limited şirketten gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bulgu konusu alımlar 428.637,26 TL tutarındadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan tespit uyarınca Belediye tarafından Belediye Meclis üyesinin ortağı olduğu limited şirketten doğrudan temin suretiyle tabloda gösterilen alımların gerçekleştirilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Tablo 12 : Meclis Üyesinden Gerçekleştirilen Alımlar		
Yevmiye Numarası	Gerçekleştirilen Alım	Alım Tutarı (TL)
96	Temizlik Malzemesi Alımları	9.888,40
165	İçecek Alımları	2.991,60
185	İçecek Alımları	1.744,20
186	Temizlik Malzemesi Alımları	12.390,00
342	Temizlik Malzemesi Alımları	11.038,90
384	İçecek Alımları	4.411,80
539	Temizlik Malzemesi Alımları	8.846,46
634	İçecek Alımları	4.109,40
646	Temizlik Malzemesi Alımları	8.549,10
903	Temizlik Malzemesi Alımları	4.360,10
1028	Temizlik Malzemesi Alımları	12.260,20
1051	İçecek Alımları	4.833,00
1427	İçecek Alımları	3.402,00
1427	İçecek Alımları	691,20

1467	Temizlik Malzemesi Alımları	12.543,40
1609	Yiyecek Alımları	26.935,20
1656	Yiyecek Alımları	49.950,00
1741	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	8.968,00
1741	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	826,00
1846	Yiyecek Alımları	8.154,00
1891	Temizlik Malzemesi Alımları	9.711,40
1891	Temizlik Malzemesi Alımları	2.360,00
1933	Yiyecek Alımları	20.396,00
2047	İçecek Alımları	3.375,00
2047	İçecek Alımları	1.209,60
2157	İçecek Alımları	7.163,10
2324	Temizlik Malzemesi Alımları	8.791,00
2495	İçecek Alımları	7.349,40
2496	Temizlik Malzemesi Alımları	7.970,90
2561	İçecek Alımları	5.432,40
2613	Yiyecek Alımları	9.504,00
2717	Temizlik Malzemesi Alımları	12.378,20
2820	İçecek Alımları	7.479,00
2928	Yiyecek Alımları	2.430,00
2928	Yiyecek Alımları	27.583,20
2963	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	1.593,00

2963	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	2.065,00
3064	İçecek Alımları	6.080,40
3064	İçecek Alımları	2.192,40
3150	Temizlik Malzemesi Alımları	2.596,00
3150	Temizlik Malzemesi Alımları	14.354,70
3253	İçecek Alımları	1.684,80
3253	İçecek Alımları	540,00
3330	İçecek Alımları	8.343,00
3330	İçecek Alımları	907,20
3470	İçecek Alımları	2.281,50
3470	İçecek Alımları	939,60
3486	Temizlik Malzemesi Alımları	12.873,80
3486	Temizlik Malzemesi Alımları	2.124,00
3676	İçecek Alımları	10.044,00
3676	İçecek Alımları	1.890,00
3772	Temizlik Malzemesi Alımları	25.151,70
3772	Temizlik Malzemesi Alımları	2.950,00
TOPLAM		428.637,26

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Belediye Meclis Üyesi tarafından fatura karşılığında gıda malzemesi, temizlik malzemesi, büro malzemesi alındığı tespit edilmiştir. Belediyemiz tarafından 2018 yılında Yüklenici firmalardan doğrudan temin yolu ile mal alımı yapılmıştır. Alınan malzemelerin bir kısmının Meclis üyesi tarafından taahhüt edildiği gözden kaçmıştır. Evrağı düzenleyen gerçekleştirme görevlisi ile harcama yetkilisine mevzuat

konusunda bilgi verilmiş olup, ayrıca Meclis üyelerine, Başkan ve Meclis üyelerinin yükümlülükleri (5393 SK. 28.Mad.) hakkında bilgi verilmiştir. Bu bilgilendirmeden sonra Meclis üyelerinin Belediye ile doğrudan ve dolaylı olarak taahhüde girilmemesi için gerekli önlemler alınmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 8: Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Olmayan Binalardan Emlak Vergisi Alınmaması

İlçe sınırları içerisinde; yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi olmayan binalardan emlak vergisi alınmadığı bu suretle de gelir kaybına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu’na göre yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir. Aynı Kanun’un 21’inci maddesine göre bu Kanun’un kapsamına giren bütün yapılar için 26’ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. Kanun’un 30’uncu maddesine göre ise, yapı tamamen bittiği takdirde tamamının, kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığı takdirde bu kısımlarının kullanılabilmesi için inşaat ruhsatını veren belediye veya valilikten; izin alınması mecburidir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “Mükellef” başlıklı 3’üncü maddesinde; “*Bina Vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder.*” denilmektedir. Yapı ruhsatı ve kullanma izni belgesi olmayan binalarda tapu kayıtlarında bina maliki gözükmese bile binaya malik gibi tasarruf edenlerin mükellef olarak emlak vergisi ödemeleri gerekmektedir. Ayrıca 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 3’üncü maddesine göre, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. Bina vergisinde ise vergiyi doğuran olay binanın yapılmış olmasıdır. Bu itibarla, binanın yapı ruhsatının ve yapı kullanma izin belgesinin bulunmaması emlak vergisinin alınmasına engel teşkil etmemektedir.

Vergiyi doğrudan olayın gerçek mahiyeti esas alınarak emlak vergisi tahakkuklarının yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “*Bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda işlemlerin yapılacağı Emlak Vergisi uygulamalarına dönük hatalı ve eksik işlemler açıklamalar doğrultusunda düzeltilecektir.*” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda işlemlerin yapılarak emlak vergisi uygulamalarına dönük hatalı ve eksik işlemlerin düzeltileceği ifade edilmiştir. Yapı ruhsatı ve yapı kullanım belgesi olmayan binalar için tarh ve tahakkuk işlemlerinin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyetlerinin Hatalı Belirlenmesi Sonucu Eksik Emlak Vergisi Tahakkuk Ettirilmesi

İlçe sınırları içinde bulunan binaların sınıf ve türlerinin hatalı belirlenmesi sonucu metrekare normal inşaat maliyetlerinin de hatalı hesaplandığı, bunun sonucunda da eksik emlak vergisi tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 7’nci maddesinde; bina vergisinin matrahının, binanın yine aynı Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun’un 29’uncu maddesinde ise binalar için vergi değerinin, Maliye ve Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31’inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan Yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu hükme bağlanmıştır.

29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 37’nci maddesinin birinci fıkrasında, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılan atıfların Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu bedeller, uygulanacağı yıldan dört ay önce Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, Emlak Vergisi Kanunu’nun 29’uncu maddesi hükmü uyarınca hazırlanan tüzük hükümleri dikkate alınarak, müştereken tespit ve ilan edilmektedir.

Bu itibarla, emlak vergisine esas olmak üzere 2018 yılında uygulanacak bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 71 seri no’lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan cetvelde belirtilen tutarlarda tespit edilmiştir.

Söz konusu cetvelde binalar sınıflara ve türlere ayrılmıştır. Sistemin temel, kolon, giriş, döşeme gibi taşıma sistemi çelik imalattan olan çelik karkas binalar için betonarme karkas binalara göre metrekare başına daha fazla maliyet bedeli belirlendiği gibi binalar; lüks inşaat, birinci sınıf inşaat, ikinci sınıf inşaat, üçüncü sınıf inşaat ve basit inşaat olarak sınıflara ayrılmış olup aynı şekilde lüks inşaat için birinci sınıf inşaat; birinci sınıf inşaat içinse ikinci sınıf inşaatı göre metrekare başına daha fazla inşaat maliyet bedeli belirlenmiştir.

Belediye sınırları içerisinde bulunan ve yapı kullanma izin belgesinde çelik karkas olduğu belirtilen otel binasının metrekare inşaat maliyet bedelinin betonarme karkas bedeli üzerinden hesaplanmak, bazı meskenlerin ise lüks ya da birinci sınıf inşaat kategorisinde oldukları halde metrekare inşaat maliyet bedellerinin alt inşaat sınıflarından hesaplanmak suretiyle (ikinci, üçüncü sınıf inşaat gibi) eksik emlak vergisi tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen ‘‘Emlak servisinde emlak vergisi kaybı önlenecek şekilde bina sınıflarının yeniden tespit yapılması çalışmalarına başlanmıştır.’’ Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; emlak servisinde emlak vergisi kaybı önlenecek şekilde bina sınıflarının yeniden tespit edilmesine yönelik çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir. Bina sınıflarının gerçeğe uygun olarak belirlenerek gelir kaybı oluşturan unsurların giderilip giderilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Belediye Taşınmazlarının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümleri Uyarınca İhale Gerçekleştirilmeden Doğrudan Encümen Kararı İle Kiralanması

İdarenin mülkiyetinde olan taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na göre ihale gerçekleştirilmeden ilgililerin talebine istinaden Encümen kararlarıyla doğrudan kiralandığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun ‘‘Kapsam’’ başlıklı 1’inci maddesinde; ‘‘Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.’’ Hükümü yer almaktadır.

Mezkur Kanun’un ‘‘İhale usullerinin neler olduğu’’ başlıklı 35’inci maddesinde ise bu Kanun’un 1’inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde uygulanacak usuller belirtilmiştir. Söz konusu usuller işin gereğine göre belli istekliler arasında kapalı teklif, açık teklif, pazarlık ve

yarışma usulü olup 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idarelerce tespit edilecektir.

Öte yandan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (g) bendinde; taşınmaz malların süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına encümenin karar vereceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca süresi üç yılı geçmeyen taşınmaz kiralamalarının Belediye Encümeni tarafından 2886 sayılı Kanun uyarınca ihale edilerek gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ancak idare tarafından tabloda yer verilen 47 adet taşınmaz, 2886 sayılı Kanun'a riayet edilmeden doğrudan talebe istinaden ilgililerine encümen tarafından kiralanmaktadır. İdare mevzuata aykırı uygulama ile 2886 sayılı Kanun'un Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesini de ihlal ettiğinden kiralamalarda tahmin edilen bedel belirlenmemekte ve artırma suretiyle ihale edilmesi gereken taşınmazlar uygun bedellerinden aşağı tutarlarda kiralanabilmektedir.

Bu itibarla 2886 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde yazılı taşınmaz kiralamalarının, Kanun'da belirtilen hükümlere göre gerçekleştirilmemesi hasebiyle kamu kaynaklarının etkili, ekonomik verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmadığı değerlendirilmektedir.

Tablo 13: Belediye Encümeni Tarafından 2886 Sayılı Kanun Hükümlerine Riayet Edilmeden Kiralanan Taşınmazlar			
Sıra Numarası	2018 Yılında Geçerli Olan Aylık Kira Tutarı (TL)	Kiralanan Taşınmaz	Kiralanan taşınmazın Faaliyet Durumu
1	350	Dükkan	Büfe
2	350	Dükkan	Büfe
3	400	Dükkan	Kantin
4	350	Dükkan	Aperatif Büfe
5	400	Dükkan	Aperatif Büfe
6	600	Dükkan	Çay Hane
7	280	Dükkan	Depo
8	400	Dükkan	Büfe

9	85	389 M2 Boş Parsel	Depo
10	500	Ofis	Aile Hekimi
11	500	Dükkan	Kahvehane
12	500	Dükkan	Lokanta
13	500	Dükkan	Lokanta
14	100	Dükkan	Büfe
15	250	Dükkan	Kahvehane
16	300	Dükkan	Kahvehane
17	450	Dükkan	Fotoğrafçı
18	700	Dükkan	Büfe
19	985	Parsel	Çaybahçesi
20	370	Dükkan	Büfe
21	350	Ofis	Ofis
22	500	Dükkan	Aperatif Büfe
23	550	Dükkan	Berber
24	300	Ofis	Ofis
25	350	Dükkan	Bekleme Durağı
26	120	Dükkan	Büfe
27	500	Ofis	Aile Hekimi
28	100	Dükkan	Büfe
29	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
30	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
31	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
32	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
33	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
34	2.083,00	2 Atm Cihazı	Atm Cihazı
35	1.250,00	Atm Cihazı	Atm Cihazı
36	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu

37	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
38	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
39	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
40	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
41	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
42	416,67	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
43	416,67	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
44	277,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
45	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
46	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu
47	1.250,00	Baz İstasyonu	Baz İstasyonu

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “2886 Sayılı Kanuna göre yapılan taşınmaz kiralama ihaleleri sonucunda kira sözleşmeleri düzenlenmekte ve işlem dosyaları oluşturulmaktadır. Farklı içtihatlar olması ve görüş birliği olmaması nedeni ile kira sürelerine ilişkin tereddütler oluşmuştur. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 03.02.2009 tarih, 2008/201012 E. 2009/1236 K sayılı kararında kira sözleşmesinin bitim tarihinde kiracı, Belediyeye ait taşınmazı boşaltmazsa, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilmeli, aksi takdirde işgalin devam etmesi halinde ecrimisil alınması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla mevcut sözleşme hükümleri ve 2886 sayılı kanuna göre tahliye işlemleri yapılmakta ancak farklı dosyalarında farklı yargı kararları olması nedeniyle uygulamada aksaklık bulunmamaktadır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabında, içtihatlarla istinaden kira sözleşmesinin bitiminde işgalin devam etmesi halinde ecrimisil uygulamasına gidildiği belirtilmiştir.

Ancak bulgumuzda ayrıntılarıyla belirtildiği üzere belediye mülkiyetindeki taşınmaz malların kiraya verme işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’ndaki ihale usullerine göre yapılmalı ve sözleşme süresinin bitiminde aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden 2886 sayılı Kanun’daki belirtilen usullerden biriyle ihaleye çıkılmalıdır.

Ayrıca Devlet İhale Kanunu’na göre kiraya verilen gayrimenkullerin, kira süresi sonunda ancak yeniden ihale düzenlenerek kiraya verilebileceği; Danıştay ve Sayıştay kararlarında da yer almaktadır.

Sayıştay Genel Kurulu'nun 21.03.1993 tarih ve 4761/1 sayılı Kararı'na göre; belediyeler ile bunlara bağılı döner sermayeli kuruluşlar tarafından 2886 sayılı Kanun'a göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi, uzatılması veya sona erdirilmesi, kira tespiti konularında 2886 Sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden, sözleşme bitiminde yeni kira bedeli tespit edilerek sözleşmelerinin uzatılmayacağı, Danıştay 10 uncu Dairenin 19.12.1991 tarihli, Esas No: 1989/2736, Karar No: 1991/3850 nolu kararında da belirtildiği üzere kira süresi dolanların 2886 Sayılı Kanun kapsamında yeniden ihale yapılması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Kaldı ki bulgu konusu ettiğimiz husus, belediye mülkiyetindeki taşınmazların işğali halinde ecrimisil alınması olmayıp İdarenin mülkiyetinde olan taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale gerçekleştirilmeden ilgililerin talebine istinaden Encümen kararlarıyla doğrudan kiralanmasıdır.

Bu itibarla bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 11: İmar Planında Park Alanı Olarak Belirlenen Yerlerin İhaleye Çıkılmadan Kiraya Verilmesi ve Ticari Olarak Kullanılması

İmar planında park alanı olarak tespit edilen yerlerin ihaleye çıkılmadan kiralamak isteyen kişilerin talebi üzerine Belediye Encümeni tarafından alınan karar ile kiraya verildiği ve bu yerlere kiracıları tarafından imar mevzuatına aykırılık teşkil edecek şekilde ticari işletmelere yaptırıldığı görülmüştür.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin "Parsel kullanım fonksiyonlarına göre yapılaşma koşulları" başlıklı 19'uncu maddesinde;

"(1) Bu Yönetmelikte tanımlanan kullanım alanlarına ilişkin yapılaşma koşulları aşağıdaki gibidir:

...

c) Park alanları: Bu alanlarda encümen kararıyla;

1) Açık havuz/süs havuzu, açık spor ve oyun alanı, genel tuvalet, pergola, kamerye

2) 1000 m² ve üzeri parklarda ahşap veya hafif yapı malzemelerinden yapılmak, kat adedi 1'i, yüksekliği 4.50 metreyi ve açık alanları dâhil taban alanları toplamda %3'ü, her birinin alanı 15 m²'yi geçmemek kaydıyla çay bahçesi, büfe, muhtarlık, güvenlik kulübesi ile

oyun alanlarına en az 10 metre mesafede olmak ve etrafı çit ve benzeri ile kapatılmak koşuluyla trafo,

...

yapılabilir.’’

Denilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 2'nci maddesinde;

"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır." hükmüne yer verilmiştir.

Yine 2886 sayılı Kanun'un üçüncü kısmında ihaleye tabi olmayan işlemler sayılmıştır. Bu işlemler arasında sayılmayan tüm işlemler için ihaleye çıkılması gerekmektedir.

Sapanca Belediyesi sınırları içinde olup; İstanbuldere Cad. 83 Ada/ 87 parselde bulunan ve imar planında park alanı olarak belirlenen alan kiralamak isteyen kişinin talep yazısı üzerine ihaleye çıkılmadan belediye encümeni kararı ile doğrudan talepte bulunan kişiye büfe yeri olarak kiralanmış ve söz konusu alana kiralayan tarafından kafeterya yapılmıştır. Yine ilçe sınırları içinde olup; Ersin Caddesi 33 Ada/1 parselde bulunan ve imar planında park alanı olarak belirlenen yerde bulunan boş dükkan, kiralamak isteyen şirketin talebi üzerine ihaleye çıkılmadan belediye encümeni kararı ile doğrudan şirkete kiraya verilmiş ve şirket tarafından söz konusu yapıya tadilat ve eklenti yapılarak boş dükkan restoran haline getirilmiştir.

Söz konusu park alanları 1000 metrekareden küçüktür. Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü çerçevesinde 1000 metrekareden küçük park alanlarına ancak açık havuz/süs havuzu, açık spor ve oyun alanı, genel tuvalet, pergola, kamerye yaptırılabilir. Dolayısıyla yapılan kafeterya ve restoran Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Ayrıca park alanları ihaleye çıkılmadan doğrudan talep üzerine kiraya verildiğinden tahmin edilen bedel tespit komisyonunun kurulmadığı ve kira bedellerinin encümence olması gerekenin altında belirlendiği tespit edilmiştir.

Gerek imar mevzuatına aykırı işlem yapılması gerekse de rayiç değerlerinden düşük kira bedellerinin belirlenmesi suretiyle söz konusu alanları kiralayan kişilere haksız fayda sağlandığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; ‘‘Bulguda belirtilen hususlarla ilgili gerekli inceleme ve değerlendirme yapılarak sonucuna göre hareket edilecektir.’’ Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bulguda belirtilen hususlarla ilgili gerekli inceleme ve değerlendirme yapılarak sonucuna göre hareket edileceği ifade edilmiştir. Bulgu metninde söz konusu edilen ve İmar mevzuatına aykırılık teşkil eden hususların düzeltilip düzeltilmediği ve kira bedellerinin rayicine uygun hale getirilip getirilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: İlçe Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Meskenlerin Bahçelerine İnşaat İzni Alınmadan Açık Havuz Yapılması ve Belediyenin Emlak Vergisi Kaybına Uğraması

İlçe sınırları içerisinde bulunan bazı meskenlerin bahçelerine yapı ruhsatı veya yapı tadilat ruhsatı alınmadan açık havuz yapıldığı ve bu havuzlardan emlak vergisi alınmadığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun 5’inci maddesinde; ‘‘yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir.’’ denilmektedir.

Aynı Kanun’un ‘‘Yapı ruhsatı’’ başlıklı 21’inci maddesinde;

‘‘Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26’ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır.

...’’ denilerek İmar Kanunu’nun 26’ncı maddesinde belirtilen istisna dışında 5’inci maddedeki yapı tanımına giren her tesis için yapı ruhsatı alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yine İmar Kanunu’nun 32’nci maddesine göre ruhsatsız veya ruhsatına aykırı yapıların masrafları yapı sahibine ait olmak üzere belediyece yıktırılması ve belediye tarafından sorumlular hakkında İmar Kanunu’nun 42’nci maddesinde belirlenen idari para cezalarının ve diğer idari müeyyidelerin uygulanması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bina Tabiri" başlıklı 2'nci maddesinde;

"Bu kanundaki bina tabiri, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatın hepsini kapsar.

Bu kanunun uygulanmasında Vergi Usul Kanunu'nda yazılı bina müteemmimleri de bina ile birlikte nazara alınır.

Yüzer havuzlar, sair yüzer yapılar, çadırlar ve nakil vasıtalarına takılıp çekilebilen seyyar evler ve benzerleri bina sayılmaz." denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Mükellef" başlıklı 3'üncü maddesi ise; *"Bina Vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder.*

Bir binaya paylı mülkiyet halinde malik olanlar, hisseleri oranında mükelleftirler. Elbirliği mülkiyette malikler vergiden müteselsilen sorumlu olurlar." şeklinde hükme bağlanmıştır.

Buna göre binaların bahçelerine yapılan yüzme havuzları bina sayılmaktadır ve emlak vergisine tabidir.

Yapı ruhsatlarına ve projelerine aykırı şekilde yapılan söz konusu yüzme havuzları için Belediye tarafından İmar Kanunu 32 ve 42'nci madde hükümlerinin uygulanmadığı ve emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *"Belirtilen binaların bahçelerine yapılan yüzme havuzları bina sayılacağından bundan böyle emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmasına başlanacaktır."* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; belirtilen binaların bahçelerine yapılan yüzme havuzları bina sayılacağından bundan böyle emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmasına başlanacağı belirtilmiştir. Bulgu metninde de belirtildiği üzere yüzme havuzlarının bina olarak değerlendirilerek emlak vergisi tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Bazı Meskenlerin Yapı Ruhsatı Alınmadan Tadilat Yapılarak Otele Dönüştürülmesi ve Belediye Tarafından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Verilmesi

İlçe sınırları içerisinde bulunan bazı meskenlerin; inşaat ruhsatı alınmadan tadilat yapılarak otele dönüştürülmesine rağmen İmar Kanunu'nda geçen para cezası ve diğer müeyyidelerin uygulanmadığı ve söz konusu meskenlere mevzuata aykırı olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Yapı ruhsatı" başlıklı 21'inci maddesinde;

"Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26'ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır.

... " hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre ruhsat almış yapılarda tadilat yapılabilmesi, yeniden yapı ruhsatı alınmasına bağlıdır.

Yine İmar Kanunu'nun 32'nci maddesine göre ruhsatsız veya ruhsatına aykırı yapıların masrafları yapı sahibine ait olmak üzere belediyece yıktırılması ve belediye tarafından sorumlular hakkında İmar Kanunu'nun 42'nci maddesinde belirlenen idari para cezalarının ve diğer idari müeyyidelerin uygulanması gerekmektedir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyerlerinde aranacak genel şartlar" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri aşağıda belirtilen şartları taşımak zorundadır:

...

c) Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,

... " denilmektedir.

Bu hükme göre; otel özel yapı şeklini gerektirdiğinden, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilmesi için yapı kullanma izin belgesinin otel olarak kullanılmak üzere verilmesi gerekmektedir.

Mesken olarak inşaat ruhsatı ve yapı kullanma izni belgesi almış bazı yapıların yeniden ruhsat alınmadan tadilat yapılarak otele çevrilmesine rağmen Belediye tarafından İmar Kanunu'nun 32 ve 42'nci maddesi hükümlerinin uygulanmadığı ve bu otellere yukarıda belirtilen hükümlere aykırı olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği görülmüştür.

***Kamu idaresi cevabında;** Aynen; “Konu ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılacağı, işyerlerinin ruhsatlandırılması sağlanacaktır.”* Denilmektedir.

***Sonuç olarak** Kamu İdaresince verilen cevapta; konu ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılacağı ve işyerlerinin ruhsatlandırılmasının sağlanacağı belirtilmiştir. Yapı ruhsatı alınmadan tadilat yapılarak otele dönüştürülen meskenler için bulgu metninde de yer verildiği üzere İmar Kanunu'nun 32 ve 42'nci maddesi hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı ve yapı tadilat ruhsatlarının otel olarak alınıp alınmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.*

BULGU 14: Zamanında Bildirim Vermeyen Emlak Vergisi Mükelleflerinin Tespit Edilmemesi ve Belediyenin Gelir Kaybına Uğraması

Emlak vergi değerini tadil eden sebeplerin gerçekleşip mükellefinin bildirim vermediği taşınmazların takibinin yapılmadığı bu sebeple Belediyenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde;

“Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muaftiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Devlete ait arazi için bildirim verilmez.

Bildirimler;

a) Yeni inşa edilen binalar için, inşaatın sona erdiği veya inşaatın sona ermesinden evvel kısmen kullanılmaya başlanmış ise her kısmın kullanılmasına başlandığı bütçe yılı içerisinde,

b) Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde,

Emlâkın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haller bütçe yılının son üç ayı içinde vuku bulduğu takdirde bildirim, olayın vuku bulduğu tarihten itibaren üç ay içinde verilir. Elbirliği mülkiyetinde mükellefler müşterek imzalı bir bildirim verebilecekleri gibi, münferiden de bildirim verebilirler. Paylı mülkiyet halinde ise bildirim münferiden verilir.’’ Denilmektedir.

Aynı Kanun’un 32’inci maddesinde; bildirim süresinde verilmemesi halinde verginin idarece tarh edileceği belirtilmiştir.

Kanun’un 33’üncü maddesinde ise; yeni bina inşa edilmesi, mevcut binaya ilaveler yapılması, binanın kullanım tarzında değişiklik yapılması ve bir kısmının işyeri olarak kullanılması vergiyi tadil eden sebepler arasında sayılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun ‘‘Yapı Ruhsatı’’ başlıklı 21’inci maddesinde; *Bu Kanun’un kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden (...) (1) yapı ruhsatı alınması mecburidir. Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır.’’* hükmüne yer verilmiştir.

Yeni inşa edilen binalara ve vergi değerini tadil eden sebeplerin gerçekleştiği taşınmazlara ilişkin emlak vergisi bildirimlerinin zamanında yapılmadığı durumlarda İdarece tarhiyat uygulanması gerekirken bu taşınmazlara ilişkin değişikliklerin takip edilmediği bunun sonucunda da Belediyenin gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

İdarenin emlak vergisi ile görevli biriminin İmar Müdürlüğü tarafından verilen yapı ruhsatlarını ve tadilat ruhsatlarını takip ederek mevzuatta belirtilen emlak vergisi tarhiyatlarını yapması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; ‘‘*Tanımlara ilişkin tadilat sebebi ile emlak vergisi bildirimlerinin zamanında yapılması için gerekli takipler yapılarak İdarenin emlak vergisi ile ilgili birimler uyarılarak bundan böyle emlak vergisi tarhiyatlarının yapılması sağlanacaktır.’’* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; emlak vergisi bildirimlerinin zamanında yapılması için gerekli takipler yapılarak ve ilgili birimler uyarılarak emlak vergisi tarhiyatlarının yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir. Bulgu metninde yapılmış olan tespitlere İdarece dikkat edilip edilmediği ve gelir kaybını önlemeye yönelik çalışma yapıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: Belediye Gelirlerini Oluşturan Bazı Kalemlerde, Tahakkukun Tahsilata Dönüşme Oranının Düşük Kalması

Yapılan incelemelerde tahakkuku gerçekleştirilen bazı gelir kalemlerine ilişkin mevzuatta hükmedilen yasal yolların tatbik edilmemesi neticesinde ilgili gelir kalemlerine ilişkin tahsilat oranlarının düşük kaldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Kanunun şümulü" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelere ait vergi, resim, harç, para cezası gibi asli ile faiz gibi fer'i amme alacakları hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

6183 sayılı Kanun'un "Ödeme zamanı ve önce ödeme" başlıklı 37'nci maddesinde;

"Amme alacakları hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme zamanı tesbit edilmemiş amme alacakları Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenir.

Bu ödeme müddetinin son günü amme alacağının vadesi günüdür." Hükmü yer almaktadır.

6183 sayılı Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55'inci maddesinde;

"Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.⁽¹⁾

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmede olduğu takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

Borcunu vadesinde ödemeyenlere ait malları elinde bulunduran üçüncü şahıslardan bu malları 15 gün içinde bildirmeleri istenir." Hükmü yer almakta,

Aynı Kanun'un "Cebren tahsil ve şekilleri" başlıklı 54'üncü maddesinde;

"Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. *Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,*

2. *Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,*

3. *Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.”* Denilmekte,

Anılan Kanun’un “Haciz varakası” başlıklı 64’üncü maddesinde ise;

“Haciz muameleleri, tahsil dairelerince düzenlenen ve alacaklı amme idaresinin, mahalli en büyük memuru veya tevkil edeceği memur tarafından tasdik edilen haciz varakalarına dayanılarak yapılır.” İfadesi yer almaktadır.

Ayrıca mezkur Kanun’un “Mal bildiriminde bulunmayanlar” başlıklı 60’ıncı maddesi, “Gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlar” başlıklı 111’inci maddesi, “İstenecek bilgileri vermeyenler” başlıklı 114’üncü maddesi ile “Suçların takibi” başlıklı 115’inci maddesinde amme alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin olarak mal bildirimini ile ilgili yükümlülüklerle ve müeyyidelere yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; idare tarafından hususi kanunlarında belirlenen zamanlarda ödenmeyen amme alacaklarına ilişkin olarak borçluların tespit edilmesi, söz konusu borçluların 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği hususunun ödeme emri ile kendilerine tebliğ edilmesi, düzenlenen ödeme emrinde borcun zamanında ödenmemesi veya mal bildiriminde bulunulmaması halinde borcun cebren tahsil edileceği ve mal bildirimine ilişkin müeyyidelerin uygulanacağını bildirilmesi gerekmektedir. Ödeme emri üzerine halen ödeme yapılmadığı takdirde “Haciz Varakası” düzenlenmeli ve haciz işlemlerine başlanması gerekmektedir. Öte yandan mal bildirimine ilişkin yükümlülüklerini mevzuata uygun olarak yerine getirmeyenler hakkında Kanun’da belirtilen müeyyidelerin uygulanmasına yönelik olarak yasal işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde idare tarafından sırasıyla yapılması gereken işlemler arasındaki zaman diliminin çok açıldığı, ödeme emrinin tebliğ edilmesine rağmen borcunu ödemeyen ilgililere yönelik olarak haciz işlemlerinin başlatılmadığı veya haciz işlemleri başlasa dahi yalnızca borçlunun mallarına haciz şerhinin işlenmesi ile yetinildiği başka bir deyişle amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya

çevrilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin (e) bendinde, idare gelirlerinin takip ve tahsil işlemlerini mali hizmetler biriminin yürüteceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendinde; belediye başkanının idare gelirlerini takip ve tahsil etmekle görevli olduğu belirtilmiştir. Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Malî hizmetler birimi" başlıklı 60 ıncı maddesinin (e) bendinde, idare gelirlerinin takip ve tahsil işlemlerini mali hizmetler biriminin yürüteceği belirtilmiştir.

Bu itibarla idare tarafından tahsil edilmesi gereken Belediye alacakları için Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için "Ödeme Emirlerini" zamanında düzenlemesi, yukarıda belirtilen kanuni işlemlerin yerine getirilmesi ve borçluların borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi gerekmektedir.

Aksi uygulamalar sonucunda belediye gelirlerinden bazı kalemlerin tahakkuk ve tahsilat oranları düşük seviyelerde kaldığı değerlendirilmektedir.

Tahakkuk tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 14: Tahakkuk Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kalemleri							
Gelir Kodu			Gelir Açıklaması	Toplam Tahakkuk	Yılı Tahsilatı	Gelecek Yıla Devredilen Tahakkuk	Tahsilat Oranı %
1	2	9	Bina Vergisi	9.024.215,72	3.401.041,34	5.624.035,28	37,68
1	2	9	Arsa Vergisi	5.439.159,05	1.483.960,47	3.955.198,58	27,28
1	2	9	Arazi Vergisi	1.479.094,63	143.656,44	1.335.438,19	9,71
1	2	9	Çevre Temizlik Vergisi	1.642.309,37	299.810,53	1.342.498,84	18,26
1	3	9	İlan ve Reklam Vergisi	744.897,15	76.609,21	668.287,94	10,28

3	6	1	Taşınmaz Kiraları	5.860.256,86	1.762.858,67	4.097.398,19	30,08
5	3	2	Diğer İdari Para Cezaları	268.079,27	84.683,14	183.396,13	31,59
5	3	4	Vergi Cezaları	1.426.990,13	555.135,26	871.854,87	38,90

Kamu idaresi cevabında; Özetle; tahakkukun tahsilata dönüşme oranının artırılması adına ilgili mükelleflere ilişkin olarak gerekli takiplerin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu hususta, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak gelir kalemlerinin, tahsilat oranlarının düşük kaldığı değerlendirilmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 16: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesindeki Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Harcamaların Kanunda Belirlenen Sınırı Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşü Alınmaksızın Aşması

Belediyenin, 2018 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesinde belirtilen parasal limitler dahilinde yaptığı mal ve hizmet alımlarının tutarlarının, İdarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin yüzde onunu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan aştığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62/1 maddesinde;

“Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinde ise;

“4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşıp aşılmamasıdır.” denilmek suretiyle bütçe

ödeneklerinin yüzde onunun hesaplanmasında mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ele alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca ilgili veya bağlı birimlerin değil tüm kuruluşun toplam ödeneklerinin dikkate alınacağı söylenmiştir.

İdarenin 2018 yılında 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapmış olduğu mal alımlarının tutarı 8.952.377,58-TL, hizmet alımlarının tutarı ise 2.831.652,86-TL'dir. Mal alımları için belirlenen bütçe ödeneği ve bu tutarın yüzde onu $10.597.870,00 * \%10 = 1.059.787,00$ -TL, hizmet alımları için belirlenen bütçe ödeneği ve bu tutarın yüzde onu ise $6.822.016,00 * \%10 = 682.201,60$ -TL'dir. Dolayısıyla 4734 sayılı Kanun'a istinaden yapılan mal ve hizmet alımlarında başlangıç ödeneklerinin yüzde onu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan aşılmıştır.

Bu durum yukarıda anlatılan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *“4734 Sayılı Kanun'un 22.inci maddesi bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşların yıllık bütçelerinde belirtilen toplam ödenek miktarının %10'nu genel anlamda aşmadığı ancak, mal ve hizmet alımlarında aştığı bulgu konusu yapılmış olup, bundan sonraki çalışmalarda bu konuya gerekli hassasiyet gösterilecektir.”* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bulgu metninde yapılan tespitlere ilişkin olarak gelecek dönemlerde gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir. Bulgu konusu edilen hususlara riayet edilip edilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Asansör Muayene Kuruluşundan Periyodik Kontrol Ücreti Paylarının Tahsil Edilmemesi

Belediye ile Makine Mühendisleri Odası Sakarya İl Temsilciliği arasında idare sınırları içerisindeki asansörlerin periyodik bakımının yapılması ile ilgili protokol yapılmadığı ve periyodik kontrol ücreti paylarının tahsil edilmediği görülmüştür.

İlçe sınırları içerisindeki hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrolleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyelerin Yetkileri ve İmtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinin (s) bendinde yer alan *“Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri*

hizmet dışı bırakmak.” hükmü gereğince belediyelerin yetkisindedir.

Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin “Periyodik Kontrol Ücreti başlıklı” 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında;

“A tipi muayene kuruluşu, bina sorumlusundan ve/veya asansör yaptırıcısından tahsil edeceği periyodik kontrol ücretinin azami % 10'unu, protokol yapacağı ilgili idareye aktarır. Periyodik kontrol ücretinin ilgili idareye aktarılacak kısmı, ilgili idarenin karar organı tarafından belirlenir ve taraflar arasında imzalanacak protokolde yer alır.”

Denilmektedir.

Yönetmelik hükmüne göre; söz konusu A tipi muayene kuruluşunun tahsil edeceği periyodik kontrol ücretlerinin %10'unu geçmemek üzere Belediyeye aktarılacak payı Belediye Meclisince belirlenmeli ve taraflar arasında protokol yapılmalıdır.

Yapılan incelemede; Belediye Meclisince periyodik kontrol ücreti payının tespit edilmediği ve taraflar arasında protokol yapılmadığı, bunun sonucunda Belediyenin söz konusu gelirlerden mahrum kaldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *“Sapanca Belediyesi ile Makine Mühendisleri Odası arasında protokol yapılacak, Periyodik kontrol ücreti Mecliste karar alınarak paylar tahsil edilecektir.”* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; Makine Mühendisleri Odası ile protokol yapılacağı ve periyodik kontrol ücretli payının meclis tarafından belirlenerek tahsil edileceği belirtilmiştir. Söz konusu işlemlerin yerine getirilip getirilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 18: Bazı Yapım İşlerinde All Risk Sigortaların Yapım İşleri Genel Şartnamesine Uygun Olarak Düzenlenmemesi

İdare tarafından ihalesine çıkılan bazı yapım işlerinde yüklenicileri tarafından yaptırılan all risk sigortalarının sözleşmelerine ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olmadığı görülmüştür.

Yapım işlerine ait İdare ile yüklenici arasında imzalanan sözleşmelerin “İşin ve İş Yerinin Korunması ve Sigortalanması” başlıklı 17.1'inci maddesinde, *“Yüklenici; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile*

sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler çerçevesinde “all risk” sigorta yaptırmak zorundadır.” denilmiş, Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında da, “*Yüklenici, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43 üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.”* hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre yapım işlerinde işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek risklere karşı all risk sigortasının yapılması zorunludur. Sigorta olmaması halinde İdarenin olumsuz durumla karşılaşabilmesi mümkün olabilecektir. İhale edilen yapım işlerinde all risk sigortası yaptırılmaktadır. Ancak sigorta sürelerinin işe başlama tarihinden daha sonra başlatıldığı ve söz konusu işlere süre uzatımı verildiği halde all risk sigorta süresinin uzatılmadığı bunun sonucunda all risk sigorta sürelerinin geçici kabul tarihinden önce sona erdiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “*Bundan böyle yapım işlerinde All-Risk sigorta süresinin işin başlama ve bitimine göre düzenlenmesi ile süre uzatımı verilen durumlarda sürenin bitim tarihinin geçici kabul tarihine göre düzenlenmesi konusunda gerekli uygulamanın yapılması sağlanacaktır.*” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bundan sonraki yapım işlerinde All-Risk sigorta süresinin işin başlama ve bitimine göre düzenleneceği ve süre uzatımı verilen durumlarda sürenin bitim tarihinin geçici kabul tarihine göre düzenlenmesi konusunda gerekli

uygulamanın yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu mevzuat hükümlerinin yerine getirilip getirilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 19: Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması

Yapılan incelemede Belediye sınırlarında işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu tespit edilmiş olup söz konusu durumun işyerlerine ilişkin çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettirilememesine sebep olduğu görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesinin 1’inci fıkrasında;

“Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. (...) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” Hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyelerin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinin (c) bendinde;

“Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.” Denilmektedir.

Yukarıda anılan yönetmeliğin gerekçesi olan 3572 sayılı İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 2’nci maddesinde de Kanun’un hükümlerinin uygulanmayacağı alanlar belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince 3572 sayılı Kanun’un istisnalarında belirtilen yerlerin dışındaki işyerlerinin ruhsatının, Sapanca Belediyesi tarafından verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “İşyeri Açma İzni Harcı” başlıklı 81’inci maddesinde; *“Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması "İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir.”* hükmü yer aldığından ruhsatlandırılan işyerlerine ilişkin işyeri açma izin harcının da Sapanca Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gerekmektedir.

İncelememize esas olmak üzere Vergi Dairesi ile yazışma yapılmış ve aktif mükellefler edinilmiş olup söz konusu mükellefler üzerinde Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü tarafından

inceleme gerçekleştirilmiştir. Söz konusu inceleme sonucunda Sapanca Belediyesi sınırları içerisinde yer alan 1.135 adet aktif mükellefin ruhsatsız olabileceği değerlendirilmiştir.

Bu itibarla söz konusu durumun mevzuata uyarlı olmadığı ve idarenin ruhsatsız çalışan işyerlerinden dolayı işyeri açma izin harcı geliri kaybı olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca idarenin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü ile Gelir Birimi koordineli bir biçimde çalışmakta olup işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan ilgililere 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 44'üncü maddesi uyarınca çevre temizlik vergisi de tahakkuk ettirilmektedir.

Söz konusu duruma istinaden işyerlerine ilişkin kapsamlı bir denetim gerçekleştirilmediği müddetçe işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işletmelerin ilgililerine çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilememekte ve bu durum da gelir kaybına sebebiyet vermektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; mevzuat hükümlerine uyarlı hareket edileceği ifade edilmiş olup 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen bulgu konusu gelirlere ilişkin olarak tarh ve tahakkuk işlemlerine başlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 20: Belediyenin Borç Stokunun 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

İdarenin borç stoku toplamının; en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aştığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinin (d) bendinde;

“Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.”

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü uyarınca; belediyenin faiz dahil iç ve dış borç stoku tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı değerlendirilmektedir.

Belediyenin 2017 yılı sonu bütçe geliri olan 27.991.704,60-TL'ye, % 14,47'lik yeniden değerlendirme oranı uygulandığında bu tutar 32.042.104,26-TL olmaktadır. Borç stoku toplamı ise 2018 yılı sonu itibariyle 37.653.888,06-TL'dir. Yani yukarıdaki mevzuat hükmünde belirlenen borçlanma limiti 5.611.783,80 TL tutarında aşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *“Bundan böyle Belediyenin toplam borç stoku tutarının ve cari yıl içerisinde yapılacak borçlanmaların mevzuatta belirtilen hükümler çerçevesinde yapılmasına özen gösterilecektir.”* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bundan böyle Belediyenin toplam borç stoku tutarının ve cari yıl içerisinde yapılacak borçlanmaların mevzuatta belirtilen hükümler çerçevesinde yapılmasına özen gösterileceği belirtilmiştir. Borçlanmaya ilişkin olarak bulgu metninde yer verilen hususlara riayet edilip edilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 21: Belediyeye Ait Çay Bahçesi, Pazar Yeri ve Reklam Ünitelerinin İşletme Haklarının İhaleye Çıkılmadan Belediye Şirketine Verilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan çay bahçesi, pazar yeri ve reklam ünitelerinin işletme haklarının ihaleye çıkılmadan doğrudan Belediyenin sermayesinin tamamına sahip olduğu Sapaş Tur. Gıd. İnş. San. ve Tic. A.Ş.'ye verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 2'nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.”

Hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 35'inci maddesinde ihale usulleri sayılmış, 36'ncı maddesinde ise; Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Yine 2886 sayılı Kanun'un üçüncü kısmında ihaleye tabi olmayan işlemler sayılmıştır. Bu işlemler arasında sayılmayan tüm işlemler için ihaleye çıkılması gerekmektedir. Belediyeye ait taşınmazların işletilmesi amacıyla belediye şirketine verilmesi ihaleye tabi olmayan işlemler arasında sayılmamıştır.

Belediyenin ihale yoluna başvurmadan; mülkiyetinde bulunan çay bahçesi ve sekiz adet reklam ünitesinin işletme hakkını beş yıllığına, pazar yerinin işletme hakkını ise on yıllığına, sermayesinin tamamına sahip olduğu Sapaş Tur. Gıd. İnş. San. ve Tic. AŞ'ye kiraya verdiği tespit edilmiştir.

İdarenin söz konusu taşınmazların işletme haklarını kiraya verirken, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirlenen esas usul olan kapalı teklif usulü ile ihaleye çıkması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *“Belediyemize ait taşınmazların işletme haklarının kiralınmasına ilişkin yapılan kira sözleşmelerinin sürelerinin bitiminden itibaren 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirlenen esas usul olan kapalı teklif usulü ile ihaleye çıkılacaktır.”* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; İdareye ait taşınmazların işletme haklarının kiralınmasına ilişkin yapılan kira sözleşmelerinin sürelerinin bitiminden itibaren 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirlenen esas usul olan kapalı teklif usulü ile ihaleye çıkacağı belirtilmiştir. Bulgu metninde söz konusu edilen kiralamar mevzuat hükümlerine aykırı olarak ihalesiz yapıldığından kira sözleşmelerinin iptal edilmesi ve söz konusu işletme haklarının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirlenen esas usul kapalı teklif usulü ile kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Eğlence İşletmelerinin Faaliyetleri Üzerinden Eğlence Vergisi Alınmaması

Belediye sınırları içinde yer alan ve eğlence vergisi mükellefi olan işletmeler için herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işleminin yapılmadığı görülmüştür.

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde “*Bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.*” denilmiş, 18'inci maddesinde de eğlence vergisinin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 21'inci maddesinde ise; hangi işletmelerin eğlence vergisine tabi olduğu belirtilmiş ve bu işletmelerden hangi nispet ve miktarlarda eğlence vergisi tahakkuk ettirilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Yapılan incelemeler neticesinde; ilçe sınırları içinde yer alan ve Belediye Gelirleri Kanunu'nun 21'nci maddesinde belirtilen faaliyetleri yürüten işletmelerin eğlence vergisi mükellefiyetlerine ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “*Yapılan incelemelerde faaliyetleri yürüten işletmelerin eğlence vergisi tespiti, tahakkuk ve tahsilat işleminin yapılmaya başlanacaktır.*” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; yapılan incelemelerde faaliyetleri yürüten işletmelerin eğlence vergisi tespiti, tahakkuk ve tahsilat işleminin yapılmaya başlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu işlemlerin yerine getirilip getirilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 23: Evsel Katı Atık Ücretine Ait Takip ve Tahsil İşlemlerinin Tam Olarak Uygulanmaması

İdare tarafından 13.05.2006 tarihinden itibaren alınması gereken evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretlerine ait tarifenin 2017 yılına kadar belirlenmediği, 2017 ve 2018 yıllarında da tahakkuk ve tahsilatların sadece iş yerleri için gerçekleştirildiği, meskenler için herhangi bir tahakkuk kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci (Değişik: 26/4/2006-5491/2. md.)maddesinde;

“Bu Kanunda geçen terimlerden;

Kirleten; faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,

Evsel katı atık; Tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları,

ifade eder."

Denilmektedir.

Aynı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 3'üncü (Değişik: 26/4/2006-5491/3. md.)maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirleten veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanacağı ifade edilmiştir.

Kanun'un 11'inci (Değişik: 26/4/2006-5491/11. md.) maddesinin 11'inci fıkrasında ise aynen: "*Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.*" denilerek belediyelerin evsel katı atık dolayısıyla yapacakları harcamaların, bu hizmetten yararlanan kişilerden, yani kirlenmeye, evsel katı atıkların oluşmasına sebep olanlardan alınması bir zorunluluk haline getirilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; Kanun kapsamına belediyelerin de dâhil olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen evsel katı atık toplama işi, kirleten kişilere yapılan bir nev'i hizmettir. Zira 2872 sayılı Kanun'da da belirtildiği üzere kirleten kişinin bu kirliliğin giderilmesi için yapılacak harcamaları karşılaması Kanun'un temel prensiplerindedir. Dolayısıyla bu hizmet için ücret tarifesi belirleyip, masrafların kirleten kişilerden alınması gerekirken bunun yapılmaması veya eksik yapılması hem 2872 hem de 4736 sayılı Kanun'a aykırıdır.

Yapılan incelemede; Belediye tarafından katı atıkların toplanması için 2006 yılından

2018 yılı sonuna kadar 24.035.953,58 TL'lik bir harcama yapıldığı, buna karşılık aynı dönemde 5.396.075,17 TL çevre temizlik vergisi tahsil edildiği (işyerleri ve SASKİ'den gelenler toplamı), 2017 ve 2018 yıllarında iş yerlerinden 430.092,75 TL evsel katı atık ücreti tahsil edildiği görülmüştür. Yani Belediye kirliliğin önlenmesi amacıyla yaptığı yaklaşık 24 milyon TL'lik harcamanın sadece 5,8 milyon TL'lik kısmını kirleten kişilerden alabilmiş, yaklaşık 18,2 milyon TL'lik kısım ise Belediyenin bütçesinden karşılanmıştır.

Sonuç olarak; 2872 sayılı Kanun'a göre 13.05.2006 tarihinden itibaren katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücret tarifesinin belirlenmesi ve bu ücretlerin kirleten tüm kişilerden alınması gerekirken, İdare tarafından 2017 yılına kadar tarife belirlenmemesi ve hiçbir tahakkuk kaydı yapılmamasında, 2017 ve 2018 yılları için ise tarife belirlenip sadece iş yerleri için tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; tarifelerin tam olarak nasıl belirlenip toplanacağına dair net bir uygulama belirtilmediğinden problemler olduğu SASKİ Genel Müdürlüğü'nün söz konusu ücretlerin su faturalarına yansıtılmasını kabul etmediği, bu nedenle T.B.B. tarafından Çevre Şehircilik Bakanlığına yazı yazılarak söz konusu yönetmeliğin geçici 1'inci maddesindeki uyum sağlama yükümlülüğünün bir süre ertelenmesinin talep edildiği, bu süreçten sonra uygulama yönetmeliği yürürlüğe girince bulgu metninde söz konusu edilen işlemlerin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde belirtilen hususların düzeltilmesi için İdare tarafından yetkisi dahilinde gerekli çalışmalar başlatılmış olup, söz konusu edilen sürecin tamamlanmasının ardından meskenler için evsel katı atık ücretlerinin tahsil edilip edilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 24: Gecekondu Fonunun Oluşturulmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabının teşkil ettirilmediği ve Belediye sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden aktarılması gereken payın, İdarenin cari harcamalarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankası'nda, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu hesaplarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde aynen;

“Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondular ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. “

Denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un **“Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir”** başlıklı 5'inci maddesinde;

“...

Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...” hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında aynen:

“20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12 nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır.”

Denilmektedir.

Özel hesapta takip edilerek yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla tahsil olunan %10'luk paya isabet eden tutarın amacına aykırı olarak İdarenin cari harcamalarında kullanıldığı görülmüştür.

Gecekondu fonuna ait gelirlerin Belediye adına açılacak özel bir banka hesabında tahsil edilmesi, buna ilişkin gelir ve giderlerin ise ilgili gelir ve gider hesaplarının bu amaçla oluşturulacak detay kodlarında kayıt altına alınması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “775 Sayılı Gecekondu Kanun’un “Fonların teşkili ve kullanılması” başlıklı 12’nci maddesinde belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin Kamu bankası nezdinde; ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı hüküm altına alınmıştır. Geçmişten günümüze fon payı olarak tespit edilen tutarlar peyderpey olarak açılan hesaba aktırılacak aynı zamanda ilgili kurumlara her ayın 20 sinde gönderilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; bulgu konusu edilen mevzuat aykırılıklarının düzeltilmesi için gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir. Gecekondu fonunun teşkil ettirilerek bu fonda toplanan tutarların bulgu metninde ifade edildiği şekilde mevzuata uygun kullanılıp kullanılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 25: Kamulaştırılan Taşınmazların Kamulaştırma Bedelleri ile Vergi Değerleri Arasındaki Farklar Üzerinden Emlak Vergisi Tarhiyatı Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde kamulaştırılan özel mülkiyete ait taşınmazların emlak vergisine esas vergi değerleri ile maliklere ödenen kamulaştırma bedelleri arasında farklar olmasına rağmen cezalı emlak vergisi tarhiyatlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “Vergi değerini tadil eden sebepler” başlıklı 33’üncü maddesinde, bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi de vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmıştır.

04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Vergilendirme" başlıklı 39'uncu maddesinde;

"Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır. " hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, bir taşınmazın kamulaştırılması da vergi değerini tadil eden sebepler arasında olup, kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait vergi değeri kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde aradaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılması gerekmektedir.

İlçe sınırları içerisinde kamulaştırılan taşınmazların kamulaştırma bedelleri ile vergi değerleri arasındaki farklar üzerinden yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde belirtilen cezalı emlak vergisi tarhiyatlarının yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; "2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 9'uncu maddesine göre yapılması gereken cezalı Emlak Vergisi tarhiyla ilgili düzeltme işlemleri yapılmış olup bundan sonra yapılacak olan kamulaştırmalarda emlak vergisi değeri ve kamulaştırma değeri oranında doğacak farka ilişkin tarh işlemleri mevzuata uygun olarak tahsil edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; cezalı emlak vergisi tarhiyatı ile ilgili düzeltme işlemlerinin yapılacağı ve bundan sonra yapılacak olan kamulaştırmalarda emlak vergisi değeri ve kamulaştırma değeri oranında doğacak farka ilişkin tarh işlemlerinin mevzuata uygun olarak yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu işlemlerin bulgu metninde belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilip getirilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 26: Otopark Yönetmeliği Uyarınca Nakden Tahsil Edilen Bedellerin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması

Otopark Yönetmeliği uyarınca yapı ruhsatının verilmesi sırasında Belediye tarafından tahsil edilen otopark bedellerinin Sakarya Büyükşehir Belediyesine gönderilmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde; büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletirmek veya ruhsat vermek sayılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

"f) Otopark ihtiyacının, bu fıkranın (e) bendinde yer alan hükümler doğrultusunda bir kısmı veya tamamının parselinde karşılanamadığı binalarda karşılanamayan otopark miktarı;

1) Mümkünse komşu parsellerle ortak otopark uygulaması ya da ada içi otopark uygulamaları şeklinde karşılanır.

2) Otopark ihtiyacı, (1) numaralı alt bende göre karşılanamaması durumunda; süresiz irtifak kurulmak ve tapu kütüğünün beyanlar hanesinde belirtilmek kaydıyla idaresince belirlenecek yürüme mesafesi içinde kamulaşturmaya konu olmayan başka parsel veya binada zorunlu olarak ayrılması gerekenler haricindeki otopark alanlarından karşılanır.

3) Otopark ihtiyacı, (1) ve (2) numaralı alt bentlere göre karşılanamayan parsellerde, tevhit yolu ile de çözüm sağlanamaması halinde, ilgili idarelerce, 12 nci maddede yer alan esaslar dâhilinde bedel alınmak suretiyle otopark yeri tahsis edilerek karşılanır.

...'' denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 12'nci maddesinde;

"(1) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (f) bendinin (3) numaralı alt bendi uyarınca alınacak otopark bedelinin tespiti, tahakkuku ve tahsilinde bu maddede belirtilen esaslara uyulur.

...

(5) 5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

(6) İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.

(7) Otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının ilgili idarece genel veya bölge otoparklarında karşılanması zorunludur. Büyükşehirlerde otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının büyükşehir belediyesince karşılanması zorunludur.

...’’ hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre büyükşehir sınırları içerisinde bulunan ilçe belediyelerince otopark ihtiyacı karşılanamayan parsellerden tahsil edilen otopark bedelleri büyükşehir belediyesinin ilçe belediyesi adına açılan otopark hesabına aktarılmalı ve sadece söz konusu parsellerin otopark ihtiyaçlarının karşılanması için kullanılmalıdır.

Yapılan incelemede; İdarenin tahsil etmiş olduğu otopark bedellerini Sakarya Büyükşehir Belediyesi’ne aktarmadığı, söz konusu bedellerin Belediyenin cari harcamalarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; ‘‘3194 sayılı İmar Kanunu’nun 37 nci ve 44 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan yönetmelik gereğince belediyemiz tarafından tahsil edilen otopark bedelleri için Bankada hesap açılarak tahsilat işlemleri yapılacaktır.’’ Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; tahsil edilen otopark bedelleri için bulguda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak Bankada hesap açılıp tahsilat işlemlerinin yapılacağı belirtilmiştir. Otopark bedellerinin büyükşehir belediyesinin ilçe belediyesi adına açılan otopark hesabına aktarılıp aktarılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 27: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından bazılarının cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in 4’üncü maddesinde cins tashihi, ‘‘Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi’’ şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik’in 10’uncu maddesinde ise aynen;

“(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi ile ilgili gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”

Denilmektedir.

Buna göre bir taşınmazın mevcut kullanım şekli ile tapudaki kaydının birbirine uygun olmaması durumunda tapu kayıtlarında cins tashihi işleminin yapılması gerekmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda; Belediyenin, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazlarının olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Kurumumuz adına tapu Sicilinde kayıtlı taşınmazların cins tahsisi yapılmadığı bulgu konusu yapılmış olup, ilgili taşınmazlar taşınmaz cetvelinde tapu kayıtlarıyla farklılık arz etmesine rağmen kayıtlara alınma şekli fiili durum dikkate alınması suretiyle kayıtlara doğru yansıtılmıştır. Cins tashihiyle ilgili belediyenin ekonomik durumu ve imar barışı kapsamında gerekli işlemler yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; ilgili taşınmazların taşınmaz cetvelinde tapu kayıtlarıyla farklılık arz etmesine rağmen fiili durumlarının dikkate alınmak suretiyle kayıtlara doğru yansıtıldığı ve cins tashihiyle ilgili belediyenin ekonomik durumu ve imar barışı kapsamında gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. İdarenin taşınmaz cetvelleri ile tapu kayıtları arasında farklılık bulunan taşınmazları ile ilgili cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılması için takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 28: Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcının Tahsil Edilmemesi

İdare tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmalarını izne bağlı iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı alınmadığı görülmüştür.

01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete’de Sanayinin Geliştirilmesi Ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 12’inci maddesinde;

“26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hafta tatili ve ulusal” ibaresi “Ulusal” şeklinde değiştirilmiş ve 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlemesi Hakkında Kanunun 25 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.”

Anılan değişiklik neticesinde 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Konu” başlıklı 58’inci maddesinde;

“Ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.” Hükmü vuku bulmuştur.

2464 sayılı Kanun’un “Mükellef” başlıklı 59’uncu maddesinde bulgu konusu harcın mükellefinin kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, “Harcın tarifesi” başlıklı 60’inci maddesinde ise harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun’da belirtilen sınırlar dahilinde 96’ncı madde uyarınca tespit edileceği ifade edilmiştir.

Öte yandan 2429 sayılı Ulusal Bayram Ve Genel Tatiller Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinde;

“1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Türkiye'nin içinde ve dışında Devlet adına yalnız bugün tören yapılır. Bayram 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder.” Denilmektedir.

2429 sayılı Kanun’un 2’nci maddesinde ise 29 Ekim günü özel iş yerlerinin kapanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinin mükelleflerinin tatil günlerinde çalışma ruhsat harcını, 2464 sayılı Kanun’un “Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi” başlıklı 61’inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili belediyesine ödemesi gerekmektedir.

Ancak idare tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinden bulgu konusu harcın tahsil edilmediği görülmüştür.

Bu itibarla tatil günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına ilişkin tutarların mükelleflerinden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “Denetim Raporundaki bulgu göz önünde bulundurularak çalışmalarımız yürütülecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, önerimize uyulacağı ifade edilmiş olsa da bulgu konusu husus, denetim dönemi olan 2018 yılına ilişkin olarak mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Konu, izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 29: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsil Edilmemesi

Belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda bulunan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin 2018 mali yılı ücret tarifesinde öngörülmediği ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

26.09.2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi, 28'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d) ve (e) bentleri ile 33 ve 34'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan “Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik”, sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkını, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesini ve bu Yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

Yönetmelikte açıklanan tarifeye göre, Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerden ilçe belediyeleri tarafından en fazla metresi 0,70 TL tutarında geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE'ye göre güncellenebileceği belirtilmiştir.

Geçiş hakkı ücretlerinin Türk Telekom A.Ş.' den tahsil edilebilmesi için gerekli olan işlemlerin yapılmadığı dolayısıyla söz konusu ücretlerin tahsil edilemeyerek gelir kaybına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; “*Belediyemizin sorumluluğunda bulunan yerlerde geçiş hakkı ücret tarifesine uygun olarak tahakkuk ve tahsilat işlemleri başlatılacaktır.*” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; Belediyenin sorumluluğunda bulunan yerlerde geçiş hakkı ücret tarifesine uygun olarak tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin başlatılacağı belirtilmiştir. Söz konusu işlemlerin başlatılarak; geçiş hakkı ücretlerinin mevzuat hükümlerine uygun olarak tahsil edilip edilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 30: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Hatalı Kayıt Yapılması

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına kaydedilen stokların, eş zamanlı olarak 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının alacak kısmı karşılığında 630 Faaliyet Giderleri Hesabının borcuna kaydedilmek suretiyle giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 103'üncü maddesinde stokların kullanıldıklarında veya tüketildiklerinde gider hesabına kaydedilerek ilgili hesaplardan çıkarılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 105'inci maddesinde ise, satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç ve 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin ise 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak ve 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, satın alınan ilk madde ve malzemeler 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına maliyet bedelleri ile kaydedilecek, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verildikleri ya da kullanıldıklarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının alacak kısmına karşılık 630 Giderler Hesabının borç kısmına kaydedileceklerdir.

İdarede; 2018 yılı içinde farklı tarihlerde alınan ve 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına kaydedilen stokların toplam değeri 10.478.852,44 TL'dir. Bu stoklar, kaydedildikleri günlerde herhangi bir kullanım ya da tüketim olup olmadığına bakılmaksızın aynı hesabın alacak kısmı karşılığında 630 Giderler Hesabının borcuna kaydedilmek suretiyle giderleştirilmiştir. Bu nedenle stokların gerçek miktarı kayıtlardaki miktarla örtüşmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Aynen; *“150-İlk madde ve malzeme hesabı ile 630- Faaliyet Giderleri hesabı kontrol edilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak söz konusu sorunlar giderilecektir.”* Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince verilen cevapta; madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde İdare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2018 dönemi mali tablolarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ve 630 Giderler Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

9. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR**

Sapanca Belediyesi 31.12.2018 Tarihli Bilançosu		2018 Yılı
Aktif Hesaplar		
I	Dönen Varlıklar	40.417.850,20
10	Hazır Değerler	1.484.164,41
100	Kasa Hesabı	0,00
101	Alınan Çekler Hesabı	0,00
102	Banka Hesabı	791.207,62
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı	0,00
104	Proje Özel Hesabı	0,00
105	Döviz Hesabı	0,00
106	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,00
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	692.956,79
11	Menkul Kıymet Ve Varlıklar	0,00
117	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00
118	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	0,00
12	Faaliyet Alacakları	18.100.290,28
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	0,00
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	18.076.984,30
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar	1.181,98
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	22.124,00
127	Diğer Faaliyet Alacakları	0,00
13	Kurum Alacakları	0,00
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	0,00

137	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	0,00
14	Diğer Alacaklar	0,00
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	0,00
15	Stoklar	0,00
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	0,00
153	Ticari Mallar Hesabı	0,00
157	Diğer Stoklar Hesabı	0,00
16	Ön Ödemeler	5.368,75
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabı	0,00
161	Personel Avansları Hesabı	0,00
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	5.368,75
164	Akreditifler Hesabı	0,00
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler	0,00
166	Proje Özel Hesabından Verilen Avans Ve Krediler	0,00
167	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları	0,00
18	Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00
180	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	20.828.026,76
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	20.828.026,76
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00
197	Sayım Noksanları Hesabı	0,00
İİ	Duran Varlıklar	43.236.979,70
21	Menkul Kıymet Ve Varlıklar	0,00
217	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00
218	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	0,00
22	Faaliyet Alacakları	0,00
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	0,00
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar	0,00

227	Diğer Faaliyet Alacakları	0,00
23	Kurum Alacakları	3.190.000,50
232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	3.190.000,50
24	Mali Duran Varlıklar	216.558,41
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler	206.558,41
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan	10.000,00
25	Maddi Duran Varlıklar	39.823.591,89
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	581.147,89
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	17.290.875,90
252	Binalar Hesabı	11.622.153,03
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	473.542,14
254	Taşıtlar Hesabı	993.727,00
255	Demirbaşlar Hesabı	1.170.337,74
256	Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0,00
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.235.014,14
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	9.926.822,33
259	Yatırım Avansları Hesabı	0,00
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00
260	Haklar Hesabı	745.332,73
264	Özel Maliyetler Hesabı	0,00
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-745.332,73
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0,00
29	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar	6.828,90
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran	7.686,90
297	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0,00
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-858,00
	Aktif Toplam	83.654.829,90

Pasif Hesaplar		
III	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	36.380.853,93
30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	0,00
300	Banka Kredileri Hesabı	0,00
303	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00
304	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0,00
309	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00
31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
310	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00
32	Faaliyet Borçları	4.622.964,23
320	Bütçe Emanetleri Hesabı	4.622.964,23
322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00
33	Emanet Yabancı Kaynaklar	1.611.619,51
330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	920.873,59
333	Emanetler Hesabı	690.745,92
34	Alınan Avanslar	0,00
340	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00
349	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00
36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	30.146.270,19
360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	7.269.568,65
361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	14.622.377,07
362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına	3.707.021,09
363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	0,00
368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya	4.547.303,38
37	Borç Ve Gider Karşılıkları	0,00
372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0,00
379	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00
38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider	0,00

380	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0,00
381	Gider Tahakkukları Hesabı	0,00
39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00
397	Sayım Fazlaları Hesabı	0,00
399	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
Iv	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	1.273.034,13
40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	1.053.034,13
400	Banka Kredileri Hesabı	1.053.034,13
403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00
404	Tahviller Hesabı	0,00
409	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00
41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
410	Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00
43	Diğer Borçlar	0,00
430	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	0,00
438	Kamuya Olan Ertelenmiş Veya	0,00
44	Alınan Avanslar	0,00
440	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00
449	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00
47	Borç Ve Gider Karşılıkları	220.000,00
472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	220.000,00
479	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00
48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Ve Gider	0,00
480	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0,00
481	Gider Tahakkukları Hesabı	0,00
49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı	0,00
499	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0,00

V	Özkaynaklar	46.000.941,84
50	Net Değer	-10.612.344,61
500	Net Değer Hesabı	-10.612.344,61
52	Yeniden Değerleme Farkları	0,00
522	Yeniden Değerleme Farkları Hesabı	0,00
57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet	35.190.345,85
570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	35.190.345,85
58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet	0,00
580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	0,00
59	Dönem Faaliyet Sonuçları	198.251,38
590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	198.251,38
	Pasif Toplam	83.654.829,90
Ix	Nazım Hesaplar	37.690.848,01
90	Ödenek Hesapları	37.660.848,01
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00
901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00
905	Ödenekli Giderler Hesabı	37.660.848,01
906	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak	0,00
907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler	0,00
91	Nakit Dışı Teminatlar	30.000,00
910	Teminat Mektupları Hesabı	30.000,00
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	0,00
912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı	0,00
913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	0,00
92	Taahhüt Hesapları	0,00
920	Gider Taahhütleri Hesabı	0,00
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00
	Toplam	37.690.848,01

	Aktif Genel Toplam	121.345.677,91
	Pasif Toplam	83.654.829,90
Ix	Nazım Hesaplar	37.690.848,01
90	Ödenek Hesapları	37.660.848,01
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00
901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	37.660.848,01
905	Ödenekli Giderler Hesabı	0,00
906	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak	0,00
907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler	0,00
91	Nakit Dışı Teminatlar	30.000,00
910	Teminat Mektupları Hesabı	0,00
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	30.000,00
912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı	0,00
913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	0,00
92	Taahhüt Hesapları	0,00
920	Gider Taahhütleri Hesabı	0,00
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00
	Toplam	37.690.848,01
	Pasif Genel Toplam	121.345.677,91

2018 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	CARI YIL(2018)
	I		
630	01	Personel Giderleri	9.413.894,51
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet	1.612.088,12
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	17.244.456,61
630	04	Faiz Giderleri	0,00
630	05	Cari Transferler	59.446,09
630	07	Sermaye Transferleri	0,00
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri	0,00
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden	0,00
630	13	Amortisman Giderleri	436.571,32
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan	0,00
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak	0,00
630	99	Diğer Giderler	0,00
GİDERLER TOPLAMI			28.766.456,65

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GELİRİN TÜRÜ	CARI YIL(2018)
	I		
600	01	Vergi Gelirleri	9.235.616,49
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.377.912,38
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel	0,00
600	05	Diğer Gelirler	9.351.179,16
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00
GELİRLER TOPLAMI			28.964.708,03

		FAALİYET SONUCU(+/-)	198.251,38
--	--	-----------------------------	-------------------